

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 15 din — LETNA NAROČNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 amer. dolarje — TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu štev. 606-70/3-24

Štev. 1 (511)

Leto XI.

NOVO MESTO, 7. JANUARJA 1960

UREJUJE uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Tone Goš
NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dillančeve ulice), Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje »Delo« v Ljubljani

19. DECEMBRA 1959: ENAJSTA SKUPNA SEJA OBEH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA NOVO MESTO

NOVOLETNA POSLANICA PREDSEDNIKA TITA

Skrb za ljudi je v socializmu najvažnejša stvar

Državljeni in državljanke Jugoslavije,

petnajsto novo leto proslavljamo v svobodni Jugoslaviji, ki so jo ustvarjali njeni resnično združeni narodi naše socialistične skupnosti zdaj popolnoma preobrazili.

Kratko je to razdobje v zgodovini naše države, vendar je redkokateri narod prehodil tako težavno pot kot je pot, ki so jo prehodili naši narodi v tem razdobju. Res ponosni smo lahko na uspehe, ki smo jih dosegli v zvezi z ogromnimi težavami, na katere smo naleteli na tej poti.

V novo leto 1960 stopajo narodi naše države z ogromnimi izkušnjami, pridobljenimi na vseh področjih naše družbene in gospodarske dejavnosti. Z izredno dobrimi

rezultati zapuščamo leto 1959, v katerem so bili s polnim uspehom kronani njeni napor pri ustvarjanju naših delavcev v industriji in kmetijstvu. Ne želimo utrujati poslušalcev s tem, kaj vse smo dosegli lani, ker je to že bolj ali manj znano, vendar želimo naglasiti, da so nam doseženi izkušnje in lanskoletni rezultati lahko najboljši dokaz in zagotovilo, da smo na pravi poti in da bomo nadaljevali do pot, ter prihodnje leto dosegli še večje uspehe in s tem omogočili hitrejši dvig življenjskega standarda naših delavcev in naših državljanov nasploh.

V procesu družbene in gospodarske aktivnosti so bile lani nekatere napake in pomanjkljivosti, ki jih moramo prihodnje leto dosledno odpravljati, da bi lahko še hitreje napredovali v celotnem razvoju našega družbenega življenja. Zlasti je treba skrbeti za ljudi, za človeka, tega pa še zmeraj ni v dovoljni meri pri delu nižjih organov v različnih odborih in komunah. Ne gre toliko za materialne težave, marveč v glavnem za nerazumevanje in brezbržnost do ljudi. Skrb za ljudi pa je v socializmu najvažnejša stvar.

Pred našimi delovnimi kolektivi so prihodnje leto izredno važne naloge: da še bolj izpopolnijo sistem upravljanja, da izpopolnijo sistem nagrajevanja in da dvignejo produktivnost dela, od česar morajo imeti korist v prvi vrsti proizvajalci sami. Glede tega smo že dosegli izredno lepe rezultate v številnih podjetjih, vendar mora to zajeti vsa podjetja in vse kolektive. Razumljivo pa je, da se morajo kolektivi ob pomoči sindikatov skrbno pripraviti na praktično uvajanje novega sistema nagrajevanja in pri tem upoštevati tudi izkušnje kolektivov tistih podjetij, ki so v kratkem času dosegli dobre rezultate.

Isto velja tudi za kmetijstvo. Lani smo v kmetijstvu dosegli izredne uspehe, vendar moramo leta 1960 napraviti še odločilne korake v kmetijski proizvodnji in s tem dokazati polno vrednost ukrepov, ki smo se jih lotili. Razume se, da zahtevata visoka industrijska proizvodnja in še posebno dober kmetijski pridelek imperativno odstranjevanje ozkih grl v transportu in vskladiščenju proizvodov in pridelkov. Temu problemu morajo pristojni voditelji prihodnje leto posvetiti največjo pozornost.

Leta 1960 bomo investirali v naše gospodarstvo doslej največ sredstev. Stremimo za tem, da bi jih čim bolj gospodarsko uporabili v namene, ki so jim namenjena: Vsako razpisano ali širjenje investicij izven plana nam lahko povzroči le nove težave in lahko negativno vpliva na življenjsko raven delavcev in naših državljanov nasploh.

Glede mednarodnega položaja menim, da lahko z več optimizma gledamo v prihodnost in se mirno posvetimo delu za izgradnjo naše socialistične države. Boj za mir, ki so ga bojevali in ga še zmeraj bojujejo v svetu, je začel kazati uspehe. To nas še bolj hrabri, da skupaj z vsemi miroljubnimi deželami nadaljujemo boj za doseg načel, ki lahko zagotovijo mir in miroljubno sodelovanje med narodi.

Državljanom in državljanke Jugoslavije, vsem delavcem v naših mestih in vaseh, naši mladini in najmlajši generaciji-pionirjem ter pripadnikom Jugoslovanske ljudske armade in varnostne službe najpriznaneje čestitam k novemu letu 1960.

V R E M E

ZA CAS OD 7. JANUARJA

DO 17. JANUARJA 1960:

Zopet bo nastopila nestal-

na vreme s pogostimi adavi-

nammi in ne glede na kratkotraj-

ne ohladi v splošnem še mila

vreme.

Dr. V. M.

Pozdrav mladini

Iz Pulja pozdravljajo mladi-

no, ki je gradila avto cesto, in

vse domače, kakor tudi vaško

mladino, dolenski fantje —

vojaki: Franc Zagore, Franc

Vodenčar, Rudolf Zagar, Alojz

Levstek in Anton Rozman.

Krepitev komun in vzgoja kadrov

S širjenjem in utrjevanjem komunalnega sistema je vloga občine čedalje pomembnejša in večja — Le z dobro kadrovsko politiko, z racionalizacijo dela in s primerno tehnično opremo bomo usposobili državno upravo za izpolnjevanje vedno obsežnejših nalog

Odborniki obeh zborov so na seji, katere dnevni red je bil zelo obširen (9 točk), rešili vrsto zadev in vprašanj. Razprava je bila ves čas seje zelo živahna. Najpomembnejše je bilo sprejetje odloka o novi organizaciji organov državne uprave, o novi sistematizaciji delovnih mest ter predlog bodočega sestava in organizacije svetov pri OLO. Zato poročamo tukaj le o tej točki dnevnega reda.

Seje so se udeležili tudi predstavniki študentskega štipendiranja, ki že nekaj časa obiskujejo seje OLO, da se tako seznajajo s problematiko dela, ki ga bodo po končanem študiju opravljali.

Občina se kot osnovna celica družbe v gospodarskem razvoju vse bolj uveljavlja in prevzema vse večje odgovornosti. V organih državne uprave primanjkuje kvalificiranih strokovnih kadrov, ki so za njeno pravilno poslovanje potrebni. Uslužbenci so z delom preobremenjeni, tehnična oprema je slaba, o racionalizaciji dela pa smo premalo razmišljali. Zaradi navedenih razlogov decentralizacija v državni upravi ne poteka tako kot bi morala. Občine so se preveč navezane na OLO, ki še vedno opravlja številne njihove dolžnosti. Enake slabosti je opaziti pri delu svetov. Njihovo delo je preveč razdrobljeno, organi državne uprave pa jim ne

morejo nuditi dovolj pomoči. Državna uprava je bila organizirana doslej preveč resorno. Zvezni in republiški organi so že lani s predpisi predvideli reorganizacijo njihovih služb, okrajna komisija za organizacijo in napredek poslovanja zato po predloženem elaboratu predlaga novo sistematizacijo delovnih mest, združitev nekaterih dose- danjih resorjev in zmanjšanje števila svetov pri OLO od 16 na 12. OLO mora opustiti vse naloge občin, ki jih je doslej opravljal, in jih prenesti nanje. Dvig storilnosti in kakovost kadrov bodo okraj in občine dosegli le z načrtnim štipendiranjem mladih ljudi, tako da bodo do- sedanjim uslužbencem pomagali pri strokovni izobrazbi, ter z novo tehnično opremo in racionalizacijo dela. To bomo lahko uresničili le v daljšem razdobju, zato pa moramo pričeti z izpolnjevanjem teh nalog takoj. To so osnovne misli iz poročila okrajne komisije za organizacijo in napredek poslovanja, ki ga je prebrala predsednica OLO inž. Vilma Pinkovič.

Odborniki so ugotovili, da pred reorganizacijo ni mogoče trditi, da se bo število uslužben- cev zmanjšalo, praksa pa dokazuje nasprotno. Z razvojem go- spodarskih in negospodarskih dejavnosti zahteva družba od organov državne uprave čedalje bolj kvaliteto in zapleteno

delo. Državljeni se vse bolj za- vedajo svojih pravic in jih uveljavljajo. Razvoj komunalnega sistema terja vedno več usluž- bencev. V upravo dobivamo premalo kvalificiranih kadrov, ker grejo ti raje v gospodarstvo, ki jih bolje plačuje. Posamezniki v državni upravi se celo boje visokokvalificiranih kadrov, češ da jih bodo ti izpodrinili. Da bi te napake odpravili, moramo stalež uslužbencev v državni upravi in v gospodarstvu počasi izenačiti, strah pred visokokva- lificiranimi kadri pa zatrepi in sistematično štipendirati mlade ljudi. Šele nato bomo lahko mi- slili na racionalizacijo dela, ob- čine pa bodo lahko prevzele od okraja tiste dolžnosti, ki bi jih že morale opravljati same. Od- borniki se morajo zanimati za kadrovsko politiko v občinah in za odnos občinskih organov do mladih strokovnjakov, ki prihaja- jo iz šol. Pogosto smo pri oce- njevanju teh ljudi preveč diskor- cepski in prestrogi.

PLANIRANJE IN SLABOSTI

KADROVSKE POLITIKE

V Zavodu za plan je po novi sistematizaciji predvidenih več uslužbencev. To je edini tovrst- ni zavod v okraju. V razvitejših področjih se pri načrtovanju po- služujejo pomoči raznih znanst- venih zavodov in institutov, pri nas nosi vse breme planiranja

le okrajni zavod za plan. Na- črtovanje v občinah je še ne- razvito. Drugod imajo občine že izdelane perspektivne plane razvoja in urbanistične načrte. Pri nas tega še ni, zato sredstva za urejanje mest in naselij več- krat uporabljamo nenaštrno in negospodarsko, kar se nam bo maševalo v prihodnosti, ko bo- mo morali marsikaj, kar smo s trudom gradili, rušiti, poprav- ljati ali opuščati. Okrajni zavod za plan bo v bodoče pomagal občinam pri širšem načrtovanju. Družbene plane za leto 1960 pa bodo morale občine izdelati v celoti same, ne glede na more- bitne posledice.

Ko že govorimo o potrebi vzgoje novih kadrov in štipendi-

ranja, moramo poudariti, da te- ga področja tudi doslej nismo zanemarjali. Letos je v novome- škem okraju na raznih šolah štipendiranih kar 500 mladih ljudi. Res pa je, da je velik del štipendirancev ostal v službi pri nas le za pogodbeno dobo, nato pa odšel na razvitejša področja. Vzroke za to smo že našli, eden izmed njih pa je tudi socialno štipendiranje, ki ga moramo opustiti. V bodoče moramo štipendirati ljudi, ki imajo voljo ostati pri nas. Saj imamo tudi nekaj kvalificiranih in sposobnih ljudi, ki so zaradi zavesti in privrženosti našemu področju ostali pri nas, čeprav so jim drugod ponujali ugodnej- še pogoje za delo.

Ob prehodu v drugo desetletje

Z današnjo številko Dolenjskega lista začenja izhajati enajsti letnik glasila Socialistične zveze delovnega ljudstva za okraj Novo mesto. 17. febr. bo poteklo 10 koledarskih let, kar so takratni okrajni od- bori OF Črnomelj, Novo mesto in Trebnje začeli izdajati svoj časnik, naš sedanji tednik. Iz skromnih razmer, obdanih samo s težavami, se je pokraj- jinski politični list našega okraja iz leta v leto prebiral, raste in se širil, si pridobiva vedno širši krog bralcev in naročnikov, sodelavcev in prijateljev. Po trdem desetletnem delu stopa v enajsto leto poln novih načrtov in trdnih volj. Vse kaže, da je bilo pri vsem njegovem snovanju in prizade- vanju, da bi bil kar le mogo- če dober informator, kroničar naše socialistične stvarnosti in vzgojitelj našega delovnega človeka, prav zadnje, deseto leto, najuspešnejše. Ze prej visoko število naročnikov se je do konca minulega leta povzpelo na 14.400 in vse ka- že, da bo naklada 15.000 izvo- da na teden dosežena še ta mesec, še pred skromnim ko- ledarskim jubilejem tednika. Okrepljena materialna podla- ga časnika, večja pomoč OLO in Okrajnega odbora SZDL uredništvu in upravi, načrti novega izdajateljskega sveta za trdno sodelovanje in pod- piranje redakcije pri njenem odgovornem delu in usmerja- nju lista, novi, preprosti prostori in drugi izboljšani delovni pogoji — vse to so ugodni in razveseljujoči obeti za nadaljnjo rast domačega po- krajinskega tednika. Omenja- mo jih zato, ker pomenijo res- nično prelomnico z dosedanjim prakso.

Razpravljači o tisku kot enem najmočnejših orožij je danes odvečno delo. Razve- sliivi podatki nam preprosto go- vorijo, kako izredno velik je pomen tiska, radia, televizije in knjige v naši socialistični družbi. Danes izhaja v Jugo- slaviji 745 listov s skupno na- klado 509 milijonov in 324.000 izvodov. V zadnjih 3 letih se je število radijskih sprejemni- kov povečalo že na 1.300.000 in še se bo vsako leto pribl- ža 200 do 250 tisoč. Sodobna sredstva za informiranje in vzgajanje državljanov postaja- jo vsakodneva potreba kot sta zrak in kruh. Vloga lokal- nega, ali bolje pokrajinskega tiska, glasila Socialistične zve- ze delovnega ljudstva, je bila velika že takoj po osvoboditvi, pomen tega tiska pa je v po- gojih razporejenega sistema družbenega samoupravljanja

in čedalje večjih nalog v živ- ljenju komun postal v zad- njem desetletju še prav po- seben velik. Prav s tem v zvezi je bilo na nedavnem desetem plenumu Zveznega odbora Socialistične zveze de- lovnega ljudstva Jugoslavije ugotovljeno, da nudi krepitev in razvijanje organov družbe- nega samoupravljanja široke možnosti za še bolj uspešno delovanje Socialistične zveze in drugih družbenih organiza- cij zato, ker je ta samouprav- ni mehanizem zrastle iz socia- lističnih družbenih odnosov, iz potrebe njihovega razvoja, ker se razvija v stalnem boju z idejnimi ostanki preteklosti, konservativizma, malomeščan- stva itd. in ker bo socialistič- na družba s povečanjem mate- rialne moči in standarda da- jala čedalje več gmotnih sred- stev za svoje kulturno življe- nje.

Ogromno število delovnih ljudi, tako nadalje ugotavlja zadnji plenum Zveznega od- bora SZDL, spreminja v naši državi v zvezi z naglim razvo- jem in spreminjanjem družbe- no-gospodarske sestave prebi- valstva tudi način proizvodnje in način življenja, okolico in navade in se srečuje s če- dalje bolj zapletenimi posli in nalogami svoje komun. Prak- sa kaže, da so se hkrati s sil- nim splošnim razvojem v dr- žavi razvile tudi metode in obseg dela Socialistične zveze. Premalo načrtno in dostikrat le površinsko pojasnjevanje zakonov in raznih ukrepov or- ganov ljudske oblasti nam lahko povzroči resno škodo in občutno zavira nadaljnjo rast celotnega družbenega samo- upravljanja. Zato so na zvez- nem plenumu v poročilih in razpravi podčrtali tudi pomen zboljšave kakovosti in večje informativnosti krajevnega — (pokrajinskega) tiska.

Zivljenje samo narekuje tu- di domačemu tedniku vedno nove naloge. Kako jih je ure- sničeval doslej, o tem bo pove- dala kaj več slavnostna števil- ka Dolenjskega lista sredi prihodnjega meseca. Kot gla- silo okrajnega odbora Socia- listične zveze pa je kolektiv uredništva sklenil pred V. kongresom SZDL Jugoslavije s svojimi sodelavci zastaviti vse sile, da bo enajsti letnik našega pokrajinskega tednika s svojo vsebino pomemben prispevek, spodbuda in se- stavni del nalog, ki jih za so- cialistični razvoj naše dežele uresničujejo vsi delovni ljudje Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja.

TONE GOSNIK

Nova organizacija državne uprave

Z odlokom o organizaciji upravnih organov, sistematizaciji delovnih mest in organizaciji svetov v OLO so odpravljena številna tajništva OLO Novo mesto, ki so zdaj združena v šest oddelkov. Bralce seznanja- mo z nazivi novih oddelkov in jim hkrati sporočimo imena njihovih načelnikov:

Za tajnika OLO Novo mesto je imenovan dosednji tajnik Zvonko Perc.

Za načelnike šestih novih od- delkov pa so imenovani:

- za načelnika oddelka za no- tranje zadeve Boris Čizmek,
- za vršilca dolžnosti načelnika oddelka za obč. upravo Zvonko Perc,
- za načelnika oddelka za go- spodarstvo Ivo Novšak,
- za načelnika oddelka za finan- ce Stefan Seničar,
- za vršilca dolžnosti načelnika oddelka za družbene službe Stane Muzlovič,
- za načelnika oddelka za na- rodno obrambo Stane Muzlovič.

Razen šestih oddelkov pri Okrajnem ljudskem odboru je po novi organizaciji upravnih

organov v okviru okraja še ne- kaj zavodov, ena direkcija in ostale uprave, ki jih naštevamo in navedemo tudi imena njih- ovih načelnikov, direktorjev, ozi- roma šefov.

Vršilec dolžnosti direktorja Zavoda za prosvetno pedagoško službo je Lojze Kastelic, di- rektor zavoda za planiranje je Marko Ivanetič, direktor Zavo- da za statistiko Ivan Brumat, direktor direkcije za ceste Plus Zužek, šef Katastrskega urada

Novo mesto Andrej Grča bo vsklajal in vodil delo vseh osta- lih katastrskih uradov v okraju. Okrajni javni pravobranilec je Jože Prijatelj, predsednik sena- ta in sodnik za prekrške Stane Hribar in vršilec dolžnosti šefa posredovalnice za delo Jože Pla- vec.

Vsem tovarišem, ki jim je družba zaupala odgovorne nalo- ge, čestitamo k imenovanju in jim želimo mnogo uspehov pri delu!

OD 16. DECEMBRA 1959 DO 5. JANUARJA 1960:

962 novih naročnikov

Od 25. decembra 1959 do torka dopoldne se je na glasilo Okrajnega odbora SZDL novomeškega okraja naročilo novih 299 naročnikov. Najlepše uspehe v zad- njih 10 dneh so dosegli pismonoše v Pišecah, Sromljah, Artičah, Globokem, v Jesenicah na Dol., na Bučki, v Boštanju in Sevnici, na Raki, Zdolah in v Vidmu- Krškem. Močno zaostaja zbiranje novih naročnikov v občini Senovo, v Leskovcu in na Zdolah, prav tako pa tudi v okolici Dobove, Bizelskega, Cerkeja, Kapel in Zabukovja.

Odkar smo 16. decembra 1959 začeli z akcijo, se je na naš tednik na novo naročilo 962 naročnikov:

Občina BREŽICE	322 novih naročnikov
Občina SEVNICA	270 novih naročnikov
Občina SENOVO	39 novih naročnikov
Občina VIDEM-KRŠKO	147 novih naročnikov
Stari del novomeškega okraja	118 novih naročnikov
Razne pošte v LRS in FLRJ	58 novih naročnikov
Inozemstvo	8 novih naročnikov

Občinske odbore SZDL in vodstva osnovnih orga- nizacij Socialistične zveze, v spodnjeposavskih občinah prosimo, da nadaljujejo z začetim delom do konca januarja. Prav tako se obračamo na uprave vseh pošt, da poberejo naročnice za Dolenjski list pri vseh dru- žinah, gospodinjstvih in posameznikih, kjer so pismo- nose pred novim letom razdelili pisma našega ured- ništva in uprave. Vsem novim naročnikom, ki si bodo naročili naš list v tem in prihodnjem tednu, bomo poslali tudi stenski novoletni koledar.

V vsako hišo Spodnjega Posavja, Dolenjske in Bele krajine: DOLENJSKI LIST!

Veseljje v »Mirni«

— Delamo, delamo, so nam povedali veselih obrazov v Tovarni šivalnih strojev »Mirna«.

Ko smo povpraševali še naprej, smo zvedeli za vzroke njihovega veselja.

Sobota, 18. oktobra, je bila za Mirno praznik. Pet 20-tonskih avtomobilov s prikolicami, takih na Mirni in pri nas še nismo videli, je pripeljalo Tovarni šivalnih strojev nad 70 težko pričakovanih strojev za izdelovanje šivalnih strojev. pri obratu I, kjer so stroje iztovarjali, se je zbralo precej Mirenčanov in vsi delavci in uslužbenci Tovarne šivalnih strojev »Mirna«. O pomembnosti tega dogodka so zbranim spregovorili predsednik delavškega sveta tovarne, predsednik sindikalne podružnice, zastopnik Kontinentalnega exporta in direktor podjetja Franjo Bulc. Po štiriletnem prizadevanju, razumevanju nekaterih in nerazumevanju drugih organov je dobila »Mirna«, ki je imela do zdaj le nekaj strojev, kompletno tovarno »Jax« iz Linza, ki je še do pred kratkim obratovala. Lastnik tovarne je nedolgo tega umrl, dedič pa so popoln obrat za izdelovanje šivalnih strojev prodali. »Mirna« je prišla tako pod ugodnimi, lahko rečemo edinstvenimi

pogoji do strojev, orodja, merilnih naprav in tehnične dokumentacije.

Tovarna ima prostore za stroje že pripravljene, postopoma pa jih bo še dopolnjevala. Stroje bo začela vključevati v proizvodnjo. — Seveda bodo ti porabili tudi več električne energije, zato je tovarna že začela graditi lastno transformatorsko postajo. Lahko računamo, da ni več tako daleč čas, ko bomo začeli dobivati iz Mirne šivalne stroje, izdelane popolnoma doma.

Novi stroji bodo zahtevali tudi več delovne sile. Sicer je res, da bo lahko delal en delavec z več stroji hkrati, a bo treba kljub temu precej novih delovnih moči. Mladi kader, ki je že v podjetju, se stalno uči in vadi, ker ima voljo do dela, ker stremi za napredkom in za tem, da bi se podjetje pravilno razvijalo. Starejši, kvalificirani, bodo pričeli ali izučili mlajše ljudi iz Mirne in okolice, ker bo le tako ostal kader doma. Za Mirensko dolino, ki je precej pasivna in ima precej delovne sile, ki bo lahko dobila tu zaposlitev, pomeni tovarna in novi stroji kruh. Za potrebe kadra, predvsem strokovnega, pa bodo začeli skupno z občino Trebnje graditi dva stanovanjska bloka s po šest stanovanji.

Mirenska Tovarna šivalnih strojev bo bila konkurenčni boji, kar bo koristno za potrošnika, ki bo lahko tako kupil poceni in kvalitetne stroje. Mirenski šivalni stroji bodo imeli po 1480 do 5200 vbovov v minuti.

Servisno službo za svoje izdelke že imajo, a še ni najbolje urejena, kot ni nobena v državi. Sedaj imajo svoje servisne delavnice v Ljubljani, Mariboru, Kopru, Novem Sa-

du in Zagrebu. Postopoma jih bodo uredili še v glavnih mestih republik in v naših večjih mestih. »Mirna« pozdravlja uredbo, ki govori o tem, da morajo imeti vsi stroji, namenjeni gospodinjstvu, tudi servisne delavnice.

S polnim razumevanjem okrajnih in republiških organov je »Mirna« le dobila stroje. To pa pomeni za »Mirno« in vse Mirencane velik korak naprej.

Stroj mora teči mehko in uglasno, zato ga pred dokončno sestavo še in še preizkušajo

OBVESTILO ZIVINOREJECIM OBČINE NOVO MESTO

Od 1. januarja 1960 dalje znaša pavšalna skoknina za umetno osenjenje krav in telic 1500 din. Pavšalno skoknino je treba plačati vnaprej in to do 31. januarja pri dose-
danih pobirateljih pavšal-
ne skoknine, ki bodo v
januarju popisovali plem-
enice in hkrati pobirali
pavšalno skoknino.

Po 1. februarju 1960 osenjenjenci ne bodo osenjenili nobene plem-
enice več, če se lastnik
plemenice ne bo izkazal
s potrdilom, da je pav-
šalno skoknino plačal.

OBČINSKI LJUDSKI
ODBOR NOVO MESTO

Nove trgovine v Vidmu-Krškem

Se pred novim letom so v novem trgovskem bloku na Vidmu odprli prodajalno teks-
tilnega blaga, malo pred tem pa
že trgovino za kolonialno blago
in druga živila. Začela je delati
tudi nova mesnica in je zdaj po-
strežba taka, kot so jo gospodi-
nje že dolgo želele. Začele so se
tudi priprave za preureditev
nekdanje Skrbčeve trgovine v
novi trgovini z zelenjavo, tako
da bo tudi levi breg mesta v
bodoče preskrbljen s sovitiem in
sadjem.

Odlikovani rezervni oficirji

V torek, 5. januarja, je bila v Novem mestu manjša sveča-
nost. Odlikovanih je bilo deset
rezervnih oficirjev, ki so naj-
vestneje izvrševali naloge. Z
medaljo za vojne zasluge so bili
odlikovani rezervni oficirji: po-
ročnik Edvard Molč, kapetan I.
kl. Lojze Rihter, kapetan Jože
Jeričič, podporočnik Rajko Li-
vio, poročnik Mihael Deržič, ka-
petan I. kl. Viktor Primožič, ka-
petan I. kl. Darko Prijatelj,
kapetan I. kl. Dominik Bogataj
in poročnik Karel Lupšina; z
redom za vojne zasluge III.

stopnje: poročnik Franc Pauze-
Odlikovanja je razdelil in čes-
tital odlikovancem predsednik
Okr. odbora ZROp Vinko Vit-
kovič, slovesnosti pa so pris-
tvovali še sekretar Okr. komi-
teja ZK Franc Pirkovič, pod-
predsednik OLO Viktor Zupan-
čič, komandant novomeške gar-
nizije podpolkovnik Vid Jerič,
načelnik vojnega oddelka pod-
polkovnik Gazibara in ostali.
V imenu nagradencev se je za-
hvalil za priznanje Alojz Rhter
in obljubil, da bodo še naprej
vlagali vse sile za obrambo do-
movine.

Kaj je bilo novega na okrajni seji

■ Odlok o začasnem finansira-
nju proračunskih potreb v prvem
trimesečju leta 1960, ki je bil spre-
jet na zadnji seji, določa, da se do
sprejetja okrajnega proračuna za
tekoče leto financirajo izdatki
okrajnih organov v enaki višini
kot so bili odobreni v proračunu
za leto 1959. Za okrajne organe in
proračunske zavode, ki so bili
ustanovljeni ali reorganizirani v
letu 1959, pa se izdatki zagotavljajo
v višini mesečnega povprečja, do-
sežnega v preteklem letu. Dohod-
ki in izdatki vseh okrajnih orga-
nov v tem obdobju so sestavni del
okrajnega proračuna v letu 1960.
Ta odlok velja tudi za začasno fi-
nansiranje okrajnih finančnih za-
vodov in okrajnih proračunskih
skladov v prvem četrtletju leta
1960.

■ 120 LITROV VINA NA DRU-
ŽINSKEGA ČLANA, starega nad
15 let, sme vsak vinogradnik po-
rabiti v družini, ne da bi plačal za
to količino prometni davek. Tako
je rečeno v odloku o določitvi ko-
ličin vina, ki ga smejo uporabiti
proizvajalci v proizvodnem letu
1959-60 brez plačila prometnega
dávka. Odlok prične veljati 8 dni
po objavi v Uradnem vestniku
OLO.

■ Odločba o posebnem dodatku
za učitelje. Učitelji potoških sol
na Dolenjskem bodo dobili pose-
ben mesečni dodatek od 1000 do
5.000 dinarjev. Vse šole v okraju
so po točkovnem sistemu razde-
lene v več okolišev. Učitelji bodo
skladno z okolišem prejemali me-
sečni dodatek k plači v mejah od
1000 do 5000 din. Odločba je bila
sprejeta, da bi tako zadržali na
naših šolah učitelje, ki zaradi tež-
kih delovnih pogojev in življen-
skih razmer uhajajo v razvitejša
področja.

■ ODLOK O IZPREMEMBI STA-
TUTA okraja Novo mesto je bil
sprejet, ker je bilo treba stari sta-
tut vskladiti z novo organizacijo
organov državne uprave in spre-
membami v sestavi svetov OLO.

■ Novi poslovnik OLO, novi po-
slovnik okrajnega zbora OLO in
novi poslovnik okrajnega zbora
proizvajalcev so odobrniki potrdi-
li na seji. Tudi novi poslovnik so
bili sprejeti zaradi nove organiza-
cije državne uprave.

■ SKLEP O USTANOVITVI PO-
KLICNEGA GASILSKEGA VODA
v Novem mestu, ki je v okraju
kot prva tovrstna pekljena enota
potreben, so sprejeli odobrniki na

seji. Zadnja štiri leta ni bilo ni-
kdar manj kot 100 požarov na le-
to. Dejanske škode je bilo v štiri-
leth preko 23 milijonov, če bi pa
upoštevali še razne posledice, bi
bil znesek znatno večji. Sklep je
torej utemeljen.

■ Referenti in strojejske: po svetovnem povprečju pride
v urejeni upravni enoti na 10
referentov 1 strojejska. Pri nas
pa je do zdaj na okraju prišla
1 strojejska na 7,4 referenta,
na občinah pa na 1,4 referenta.
Zahteva po racionalizaciji dela
je torej utemeljena!

■ Potrdila, potrdila... Ugo-
tovljeno je, da so občine v no-
vomeškem okraju izstavile lani
tisoče potrdil raznim prisilcem.
Ugotovljeno pa je tudi, da je
bilo 65% izstavljenih potrdil
takšnih, ki občine zanje niso
pristojne. Ne tožimo torej za-
man, da smo z delom preobre-
menjeni...

■ Vodilni uslužbenci v orga-
nih državne uprave se pogosto
menjujejo. Vsa novost sešče uve-
de v oddelku seveda tudi nov
način dela. Skoro nobeden pa
ne premisli prej, ali je njegov
način dela pravi in dovolj
učinkovit.

■ Tehnični pripomočki. V so-
dobni administraciji opravljajo
še marsikatero »birokratsko«
delo stroji. En sodoben stroj za
računanje in knjiženje bi lahko
na naših upravah za dohodeke
nadomestil 7 do 11 uslužbencev
in bi se izplačal prej ko v dveh
leth. In kaj potem? boste
morda vprašali. Potem po dveh
leth pa bi nam delal zastoj!

Gornje zanimivosti, pravza-
praj ugotovitve, pa veljajo tudi
za naše gospodarske organi-
zacije.

Bratce Dolenjskega lista

najprisrčnejše pozdravljajo, ka-
kor tudi sorodnike in prijate-
lje, fantje, ki služijo vojaški
rok v Varaždinu: Julij Vidmar,
Milan Šinko, Leopold Vodusek,
Franc Gorenc, Anton Zavodnik,
Janez Zabukovec, Janez Bečaj,
Franc Suhorepec, Alojz Buta-
la, Janez Babnik, Anton Umek,
Drago Gorican, Jože Može in
Ivan Hrovat.

Uspešno delo SZDL v Črnomlju

Minul mesec so bili v črno-
majski občini zbori orga-
nizacij SZDL. Po podatkih lahko
ugotovimo, da zbori že dolgo
niso bili tako obiskani, kot to-
krat. Uspehe je treba pripisati
občinskemu političnemu aktivu
in vsem vodstvom 23 osnovnih
organizacij SZDL črnomajske
občine, ki so se temeljito pri-
pravili na zbor in že vnaprej
pri ljudih vzbudili zanimanje za
širše razprave. Za letošnje občne
zbore organizacij v tej občini je
značilno to, da je bilo v ospred-
ju obravnav kmetijsko vpraša-
nje s posebnim poudarkom na

nedavno izišlem zakonu o racio-
nalnem izkoriščanju zemljišč.
Obravnavali so sodelovanje
kmetijskega prebivalstva in druga
vprašanja, ki zadevajo kme-
tijske proizvajalce. Tudi o osta-
lih vprašanjih, kot so organiza-
cijske zadeve SZDL, politika na
vasi, šolski problemi, so se su-
kale obravnave.

V mnogih krajih so razpr-
ljali tudi o svojih krajevnih
vprašanjih. Tako so v Draga-
tušu govorili o melioracijskih
delih potoka Turnišče in o
gradnji šolskega poslopja, v Čr-
nomlju o številnih vprašanjih
kulturnega življenja, o preskrbi
in drugem; v tem kraju je bilo
v ospredju stanovanjsko vpra-
šanje in ukrepi glede stan-
ovanjske reforme. V Gribljah so
razpravljali o agromelioracijskih
delih stelnikov in o možnosti
povečanja kmetijske proizvodnje.
Obširno gradivo, o katerem
so razpravljali člani SZDL, bo
občinskemu političnemu aktivu

in občinskemu LO Črnomelj do-
ber napotek za delo.

Temeljite priprave in uspešno
zaključeni občni zbori so pripo-
mogli, da so tudi volitve v celo-
ti uspele in je bila udeležba pol-
nostevina. V glavnem so vse
organizacije zaključile volitve v
dopolndanskem času, najboljši pa
so bili na Stražnem vrhu, kjer
so zaključili volitve že do 8.
ure zjutraj.

Volitve so bile potrditev pra-
vilnega dela organizacije SZDL
in hkrati priprava na bližnji V.
kongres SZDL Jugoslavije, ki bo
v drugi polovici aprila. Na dan
volitev in na občnih zborih je
bilo v organizacije SZDL vklju-
čenih večje število novih čla-
nov, zlasti mladih ljudi, ki so
voljni delati na političnem po-
dročju v prid splošnega napred-
ka naše socialistične skupnosti.

KMETOM V PREMISLEK

Na zadnji seji sveta za kmetijstvo pri Oblo Sevnici je bil obelodanjen podatek, da je v sevniskih občini razen 137 ha italijanskih pšenice, ki so bile posejane v kooperaciji, še okoli 200 ha istih vrst, kadar posejanih brez sodelovanja s posameznimi kmetijskimi združenji.

Kaj je tu narobe? Pšenica, ki je z vrsto polizkusov prilago-
jena za tak rekorden pridelek, zahteva točno odredene tehnične
ukrepe. Posebno važna je priprava zemlje, pa tudi poznejša
nega posevka. Vse to je seveda treba opraviti ob točno dolo-
čenem času in v skladu s trenutnimi vremenskimi in drugimi
pogoji. Povprečen pregled teh 200 ha pšeničnih polj pa kaže na
vrsto pomanjkljivosti. Vzniklost semena je znatno slabša, enako
gostota zarasti, brez dvoma pa, trdijo strokovnjaki, nobena
od teh nji ni pripravljena tako, kot je letošnja jesen zahteva-
vala. Zato cenijo te prideleke le na slabo tretjino od normalnih,
za te vrste.

Kdo poleti 1960 kriv za jezo in slabe prideleke? Res, vse
je še v teku, ni še ne ve. Toda če bo toča, bo tudi ta našla
na poljih redko in slabo klasje. Ali bo spet zadruga kriva za
slab uspeh? Bo poležano polje zaradi redkosti posevka kmetu
v korist?

Strokovnjaki pravijo tudi, da bi naknadno dognojevanje ne
rodilo ustreznih uspehov. Rast se je slabo pričela in bo slabo
tudi končala. Ali ima torej tak odpor do proizvodnje v sodelo-
vanju kakšen smisel, če pa bo škoda na koncu koncev le
kmetova?

-ok.

IZ DELA ORGANIZACIJ SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

Dober letni obročun

Prerez skozi delo osnovnih organizacij Socialistične zveze občine Sevnica

V mesecu novembru so po vsej sevn-
iški občini potekali predvolilni sestanki
vaških in drugih terenskih organi-
zacij SZDL. Kot zaključek predvolilne
kampanje so bile 13. decembra v vsej
občini volitve, ki se jih je udeležilo 91
odstotkov volivcev - članov SZDL. Ob
tem naj povemo še to, da so v merilu
občine na dan volitev vpisali na novo
825 članov v organizacije SZDL. Pri
predčevanju volilnih imenikov so za-
radu preselitive, smrti in tudi popolne
abstinence črtali 556 članov iz evidence.
Zal ni ugotovljeno, koliko članov je od-
padlo zaradi tega, ker so izrazili željo,
da ne bodo več člani. Na vsak način je
taka izjava vse prej kot razumljiva. V
občini je sedaj vključenih v organiza-
ciji SZDL skupno 6.460 članov, kar
predstavlja v odnosu na volivce kar
lep odstotek in sicer okroglo 53 odstot-
kov. Razumljivo, da je tako stanje že
vse prej kot vredno pohvale, je pa šte-
vilo nad 800 članov, kolikor je bilo vpi-
sanih na sam dan volitev, lep dokaz,
da se ob pravilnem delu vaških organi-
zacij da z lahkoto pridobiti nove člane.

Občinski odbor SZDL je razpola-
ga s podatki o poteku vseh 33 predvolil-
nih sestankov, kolikor jih je bilo v no-
vembru. Večina teh je bila izredno do-
bro obiskana. Da bi z delom organiza-
cije seznanili tudi nečlane, so bili pred-
volilni sestanki tik za zbori volivcev,
kar je tudi pripomoglo k plodnosti raz-
prav na teh sestankih.

Na vseh zborskih volivcev in predvo-
lilnih sestankih so državljani najprej
poslušali poročila odbornikov Oblo, ki
so zajemala vse važne dogodke iz dela
Oblo v letošnjem letu. Na ta poročila
ni bilo nekaj bistvenih pripomb, razen
morda teh, da so sredstva občine za

tako obširne dejavnosti resnično prešib-
ka. Na nekaterih sestankih pa so prisot-
ni tudi ugotovili, da pravzaprav sami
zavirajo boljše poslovanje uprave
Oblo, ker ne odvajajo redno dajatev
kot davčni zavezanci.

Tudi nadaljnji dve točki - razprava
o šolski reformi in volitev novih šols-
kih odborov ter izvolitev članov porav-
nalskih svetov - sta potekali na vseh
sestankih v redu. Ljudje so z zaniman-
jem spremljali razpravo o novostih v
naših šolah in se tudi dokaj resno lotili
težavnih nalog v šolskih odborih. Na to
kažejo predvsem premišljeni predlogi
za nove člane šolskih odborov. O vlogi
poravnalskih svetov so državljani po-
vedali osnovne misli odborniki ter je
po koncu novembra v občini Sevnica
izvoljenih skupno 9 poravnalskih svetov
(za vsak KU po eden). Po instrukcijah,
ki jih bo tem ljudskim sodnim organom
dalo okrajno sodišče, bodo lahko z
uspehom posegli v poravnave manjših
spovor in nesporazumov med državl-
jani.

Posebno točko dnevnega reda sta
imela samo sestanka v Sevnici in Smar-
ju, kjer so se volivci seznanili še z no-
vostmi na področju stanovanjskih pre-
pisov ter izvolili skupno 20 članov v
svet stanovanjske skupnosti.

Na večini drugega dela teh skupnih
sestankov so dosežani predsedniki kra-
jevnih organizacij podali izbrana poro-
čila o delu. Skoraj iz vseh poročil je
razvidno, da so odborniki ugotovili, da
še zdaleč niso izkoristili vseh možnosti
udeleževanja članov SZDL na vseh.
Vrsta pobud in dobrih predlogov je
ostalo le na papirju, seveda mnogokrat
tudi zaradi male ali nikake pomoči vi-
šjih organov SZDL kot tudi občine.

Na 15 sestankih so člani razpravljali
in potrdili predloge za 10-letni perspek-
tivni plan razvoja posameznih področij.
Predlogi iz teh zapisnikov so tako široki
in vsestranski, da bo zanje resnično po-
trebno 10-letno krepljeno delo. Kot rdeča
nit se skozi vse predloge vleče problem
poti, kolovozov in cest. To samo po sebi
niti ne bi obrnilo pozornosti nase, če se
ne bi za tem resnično skrivale večje
težave. Posamezni zasledki in kraji ob
slabem vremenu res izgubijo stike z
zunanjim svetom. To čemur ponekod
pravi pot, je podobno le še strugi hudo-
urnikov. Takoj na drugem mestu je
preskrba s pitno in požarno vodo, sle-
dijo pa razne ustanove, servisi, stano-
vanja itd.

Pod točko »razno« so volivci obravna-
vali najrazličnejše gospodarske in dru-
ge probleme. Tako bomo v zapisniku
iz Boštanj, da je zdravstvena preven-
tiva prešibka, na Vitovu ljudi kriti-
zirajo poslovanje sevniske KZ, v Budni
vasi bi mladina rada staro nemško ba-
rako za svoje potrebe. Take in podobne
najrazličnejše predloge najdemo prav
vseh zapisnikih. Izjema sta morda le
organizaciji Križ in Smarna, odkoder se
sedaj ni zapisnikov.

Tak je kratek pregled dejavnosti or-
ganizacij SZDL za ta dva meseca. Novi
odbori so tik pred tem, da iz svojih
vrst izvolijo predsednika, tajnika, bla-
gajnika in druge, po potrebi. Predlogov
je toliko, da res ne more biti dvoma o
tem, kaj naj delamo. Prisluhniti ljud-
skim željam in jih poskusiti vskladiti z
dejanskimi možnostmi, pa bo vse delo
dobilo pravičen, deloven in koristen
pečat. Nedvomno bodo naloge, ki so jih
začrtali predvolilni zbori, najboljše agi-
tacijsko sredstvo za nadaljnjo krepitev
osnovnih organizacij SZDL.

NOTRANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Decembra 1949 sta takratni predsednik Gospodarskega
odbora Boris Kidrič in predsednik Centralnega odbora ZSJ
Djuro Salaj podpisala pomemben zgodovinski akt. Največjim in
najboljšim kolektivom so bila razposlana navodila o volitvah
delavskih svetov. Ta dokument pomeni uresničevanje, in to
dosledno uresničevanje velike misli Marxa: tovarne delavcem!
To je bil začetek poti, ki nas vodi v neposredno socialistično
demokracijo, kjer lahko vsak državljani sam sodičilo o gospo-
darjenju z ustvarjenim dohodkom. Sedmega januarja 1950 je bil
na osnovi tega dokumenta izvoljen prvi delavski svet na Slo-
venskem. V tovarni »Sava« v Kranju so delavci prevzeli tovarno
v svoje roke. Njim je sledilo še 35 drugih večjih kolektivov in
vsi skupaj so že v nekaj mesecih delovanja zbrali toliko izku-
šenj in opozoril na prednosti takega neposrednega sodelovanja
proizvajalcev v proizvodnji in razdelitvi dohodka, da je bil
lahko 22. junija 1950 sprejet zakon o delavskem samoupravlja-

Deset let delavskih svetov

nju v gospodarskih organizacijah. Pred tem so imeli delavski
sveti le posvetovalne pravice, sedaj pa so postali odločujoči
faktor v gospodarjenju, usmerjanju proizvodnje in na vseh
drugih področjih družbene dejavnosti.

Slabosti, ki so bile značilne za prvo obdobje delavskega
samoupravljanja, smo že davno prešli. Danes ni več razprtij
okoli tega, kakšne pravice ima direktor in kakšne so dolžnosti
samoupravnih organov. Izkušnje in praksa ter pomoč političnih
organizacij so uredile ta problem, kot še mnoge druge, ki so
ovirali hitrejši napredek delavskega samoupravljanja. Toda ni
bilo dovolj, da smo izvolili delavske svete. To še ni zagotovilo,
da se v upravljanje in gospodarjenje ne bi vmešavali tudi
državni organi. To še ni omogočilo ukinjanje meznih odnosov
— treba je bilo spremeniti tudi celoten gospodarski sistem in
odnose med gospodarskimi organizacijami in državnimi organi.
Zato smo začeli istočasno z uvajanjem delavskega samoupra-
vljanja spreminjati tudi gospodarski mehanizem. To ni bilo niti
enostavno niti enkratno delo. Še danes ugotavljamo, da ima
gospodarski mehanizem vrzeli, ki jih bomo morali odpravljati.
Nedvomno pa je, da je delavec danes že zainteresiran za to, da
bi bila produktivnost dela večja, ni mu vseeno, kako je prodano
blago, ki ga je izdelal, skratka, zanima se za poslovanje pod-
jetja kot celote in tudi za vse druge odnose v gospodarstvu.
Delavcem prepustimo v samostojno upravljanje vse več sred-
stev. Medtem ko so leta 1954 razpolagali delavci, oziroma delav-
ski sveti le s 36 odstotki družbenega proizvoda, so razpolagali
v letu 1958 že s 44 odstotki, to je s 617 milijardami od 1.405 mili-
jard ustvarjenega družbenega proizvoda. V lanskem letu pa se
je ta udeležba v ustvarjenem dohodku povečala že več kot nad
50 odstotkov. Vse dosedanje izkušnje, konkretni sklepi delav-
skih svetov, kažejo, da so si delavci to zaupanje zaslužili, saj
gospodarijo s temi sredstvi skrbno in smotno. Z delom skrbje
za razširjeno reprodukcijo, z drugo besedo, za povečanje pro-
izvodnih zmogljivosti, ob tem pa ne pozabljajo tudi na dvig
življenjske ravni zaposlenih proizvajalcev. Z uvajanjem spod-
budnejših oblik nagajevanja, oblik, ki upoštevajo le vloženo
delo in dosežen gospodarski uspeh podjetja, pa smo začeli v
lanskem letu še hitreje odpravljati tudi zadnje ostanke meznih
odnosov.

V delavskih svetih dela danes 326.000 delavcev in name-
ščencev. Torej se je vključil v neposredno odločanje o gospo-
darjenju z razpoložljivimi sredstvi, v gospodarsko načrtovanje,
v usmerjanje proizvodnje itd., itd., vsak sedmi delavec naše
domovine. Proizvodni uspehi zadnjih let, dejstvo — to lahko
danes že trdimo — da bomo pelletni gospodarski načrt izpolnili
v štiri letih kaže, kakšne velike prednosti ima tako nepo-
sredno ustvarjalno sodelovanje delavcev pri gospodarjenju. To
je pravzaprav odgovor vsem tistim, ki še dvomijo v pravilnost
naše poti. MI PA DANES, SE BOLJ KOT PRED LETI TRDI-
MO: DRUGE POTI NI!

NEPOKORJENI BREGOVI

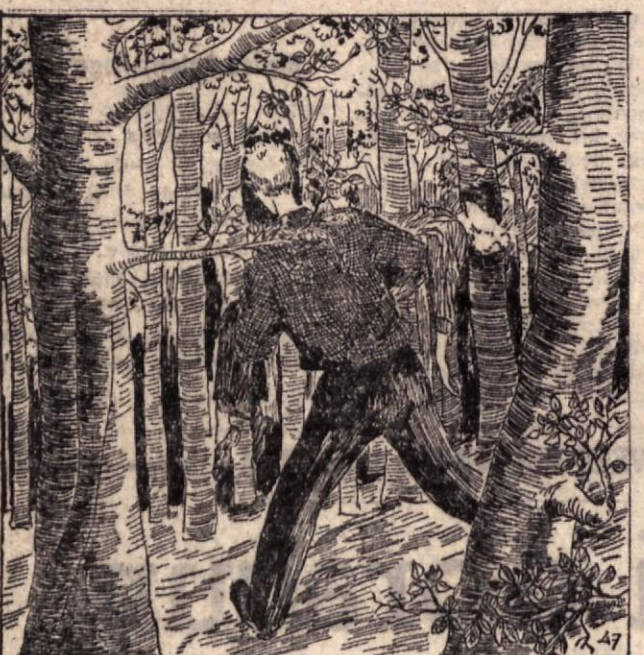
PIŠE: Milan Bašković RIŠE: Mire Cetin

45. Najbližjega vojščaka je silovito treščil po glavi, drugi pa so odskočili. Oficir, ki je stal nekaj korakov vstran, je takrat vžgal z brzostrelko. Mohor se je bliskoma okrenil. Toda rafal ni veljal njemu, ampak Janezku, ki je gnil vole z dvorišča. Samo zakrillil je z rokami, zavpil in se zgrudil. Voli so ostali.

46. Zdaj je podlež naperil brzostrelko še v Mohorja. Ta pa je slep od sovraštva in jeze z vilami naprej planil nadenj. Več strelav je počilo, brzostrelka pa se je zataknila. Preden je mogel oficir odskočiti, ga je Mohor v silovitem zaletu prebodel z vilami in ga pribil na tla. »Tu imaš svinja, za otroka!«

47. Lah si kričaje leteli skupaj. Skozi okna hiše je planil ogenj. Mohor pa je bil v dveh, treh skokih pri Janezku, ga pobral v naročje in se pogljal proti gozdu. Krogle so zažvižgale okoli ušes, vendar je srečno dosegel skale. Za trenutek se je oddahnil, nato pa se vlekel skozi najgostejše grmovje vse globlje v gozd.

48. Nekaj časa je še slisal zasledovalce, ki pa so se kmalu v začetku goščave ustavili in le na slepo streljali po gozdu. Mohor se je z mrtvim otrokom v naročju vedno bolj oddaljeval in utrujen obstal na robu s smrekami poraščene globeli. Iz nje so prihajali pridružen moški glasovi, pomešani s tihih otroških jokom in ženskim ihtenjem.

Neuklonljiva volja

»Na to težko mesto,« je zapisano v dnevniku, »sva prišli dve »novopečeni« učni moči. Morava priznati, da šola, ki nama je bila zaupana, ni bila idealna. Marsikatera pred nama je obupala. Brez prakse, toda z voljo sva pričeli z delom. Vsak bo nama verjel, da začetek ni bil lahak. Prvič v življenju sva se morali spoprijeti s stvarnostjo. Šola nama je dala marsikaj, toda teorija je eno, praksa drugo. Zaupali nama niso samo otrok in šolske administracije, ampak še mnogo več. Glavno je bilo pridobiti ljudi in začeti z gradnjo nove šole...«

Avtomobil je zavil čez most na Krki. Blato je pljusnilo na šipo. Sofer je jemo zaklel. Nenadoma nas je zajela megla. Kraški svet z obeh strani ceste je bil pobeljen s prvim snegom. Toda sivkasta koprena nam ni pustila občudovanja. Ni bilo kaj občudovati.

Nedaleč od Hini smo zavili na levo. Ozka, blatna cesta nas je vodila proti Selam. Nekje na sredini poti smo se povzpeli navkreber. Naenkrat nas je zajelo sonce. Čerj in breze, pokrite z ivjem, so zablistele, kakor bi bili posuti z milijardami diamanov. Raztresene skale in kamni so se mi zdeli kakor nagrobni spomeniki. Tudi na dnu

številnih vrtáč so se kopali sončni žarki.

Spet nas je zajela megla. Na križišču smo obstali. Milena Vrbančič in Ivanka Skufca, mladi selski učiteljici, sta nam pokazali temelje nove šole. Toda še prej sta se morali preobuti v težke čevlje. Tisti z visokimi petami bi ostali v blatu.

Ze od leta 1920 se šola stiska v temni kmečki izbi, ki je bolj podobna jazbini kot šolske. mu prostoru. Človeka stisne pri srcu, ko pomisli, da mora v takem prostoru živeti 70 otrok. Tudi učiteljici je težko.

Ze 40 let je stara želja po novi šoli, toda doslej se še ni uresničila, mi je pripovedovala

Milena. »Lani pa se je začelo. Jeseni je prišla komisija in določila lokacijo. Šolski odbor se

Milena in Ivanka, učiteljici v Selah

je zagrizel v delo. Tudi midve sva hodili od hiše do hiše in zbirali prispevke. Pri večini sva uspeli, toda bili so tudi posamezniki, ki so nama dejali: »Milni so časi za prisilno delo...« To so taki ljudje, ki jih je zaostalost tako zajela, da se ne morejo več izklopiti iz nje...

Ljudje so pljunili v roke, skopali jarke in položili temelje. Tudi cesto do gradbišča je bilo treba zgraditi, da so lahko začeli dovažati gradbeni material. Prebivalci Sel, Vrha, Viševca in Lopat so doslej opravili nad 3000 prostovoljnih delovnih ur.

Šola bo stala 25 milijonov din, toda gradili jo bomo postopoma. Treba je pač računati z možnostmi. Najprej bomo zgradili eno učilnico in eno družinsko stanovanje, nato pa še eno učilnico in eno samsko sobo. Komaj že čakamo dneva, ko se bomo preselili v nova prostore...

V razgovoru nas je zmotil mrak. Treba je bilo prižgati petrolejko. Kuhinjo, komaj tako veliko, da se človek lahko obrne, je napolnila medkavka svetloba.

»Moral bi opraviti strokovni izpit,« mi je zaupala Milena, »a kako naj se učim pri brljavki? Čez dan imava tri izmene pouka, potem je tu še nova šola, mladinski sestanki in drugo, zvečer pa se je pri petrolejki težko učiti...«

»Koliko časa bosta še vztrajali,« sem vprašal.

»Se nekaj let,« je brez oklevanja odgovorila Milena, Ivanka pa se je namrdnila: »Preveč si objubila, To bo predelalo...«

R. S.

Dijaška zadruga na novomeškem učiteljsišču

Pred kratkim je bila na učiteljsišču na pobudo dijaške skupnosti ustanovljena dijaška zadruga. Kot je na ustanovnem obnem zboru v petek, 13. novembra, poudarila Tončka Zagorac, predsednica iniciativnega odbora zadruga in sedanja predsednica zadruga, je bila ustanovitev nujna predvsem zato, ker se povsod na šolah usta-

navljajo pionirske zadruga, ki jim pomagajo učitelji. Zato se morajo bodoči učitelji seznaniti s problematiko takih zadrug. To bomo lažje dosegli v okviru šolske zadruga. Namen zadruga je seznaniti učiteljsiščnike z vodstvom zadrug, sodobno kmetijsko proizvodnjo, z družbenim upravljanjem, z organizacijo hranilnic in trgovskih podjetij. Zato ima zadruga več odsekov, izmed katerih že dalj časa deluje nabavno-prodajni odsek, posebne komisije pa pripravljajo ustanovitve kmetijskega, proizvodnega in hranilnega oddelka.

Na ustanovnem obnem zboru so bila sprejeta pravila ter smernice za delo. Kmetijski odsek, ki mu je obljubil vso podporo nazvoči predstavnik OZZ tov. Sornak, bo v malem razvil kmetijsko dejavnost; ukvarjal se bo s preizkušanjem različnih načinov gnojenja in podobnim. Proizvodni odsek bo izdeloval učila za šole, vezal knjige in skušal prikazati svojim članom načine industrijske proizvodnje. Hranilni odsek bo navajal ciane k varčevanju in jih seznanil z organizacijo hranilnic. Na zboru je bilo naglašeno, da je glavna naloga zadruga predvsem vzgoja za bodoče zadrugne strokovnjake.

Zadruga ima že nad 70 članov, kar je skoraj tretjina vseh dijakov na učiteljsišču. Upamo pa, da se bodo vključili in postali dobri zadrugniki tudi ostali dijaki.

Na svidenjel

Anton Pavlišč, ki služi vojaški rok v Beogradu, se čisto spominja mame, očeta, bratov in sester ter jim želi srečno novo leto in jim kliče na skorajšnje svidenjel.

Dolenji iz Dugega sela

Želijo vsem znancem in prijateljem, vsem delovnim ljudem Dolenjske, zlasti pa svojem, srečno novo leto. Hkrati želijo mnogim uspehom in delovnih zmag v prihodnjem letu: Jože Strajnar, Jože Konda, Vinko Zagar.

Mladinska akademija

V soboto, 26. decembra, ob 20. uri je bila v Domu ljudske prosvete v Novem mestu svečana mladinska akademija. Mladina je z njo zaključila bogat spored proslav in svečanosti, s katerimi se je delovno ljudstvo v letu 1959 — jubilejnim letu KPJ in SKOJ oddolžilo spominu in slavnim dejanjem komunistov in skojcev. Mladina novomeških šol je v nekaterih točkah otroško doživelo, v nekaterih pa tudi umetniško občutno posredovala gledalcem, ki so dvorano napolnili, program poln petja, zbornih recitacij, recitacij in glasbe, ki je živo ponazarjal 40 let boja partije. V programu je sodeloval tudi združen novomeški orkester.

NAROČAJTE
● DOLENJSKI LISTI

Letos: 45 p onirsk h zadrug!

Pred nedavnim je bila v Novem mestu 1. redna seja komisije akcije pionirjev in mladih zadrugnikov, na kateri so se pogovarjali o programu dela, namenu akcije in drugem.

Namen akcije pionirjev in mladih zadrugnikov, ki bo trajala do 29. novembra, je vključiti čim večje število pionirjev in mladine v neposredno izpolnjevanje nalog na področju kmetijstva in drugih gospodarskih nalog določenega kraja. Najosnovnejša naloga te akcije je vzgoja mladine na kmetijskem področju — v zadrugništvu. Jugoslovanska akcija pionirjev je v Sloveniji razširjena tudi na mlade zadrugnike pri kmetijskih zadrugah, da bi tako posliko mladino vključili v aktivne mladih zadrugnikov, v kmetijske gospodarske šole in s tem v izpolnjevanje gospodarskih programov kmetijskih zadrug in občin. Poleg tega pa je namen, da se s to akcijo poživijo delo AMZ, jih številčno ukrepi, delo pionirskih zadrug pa utrdi in razširi na vse šole.

Med drugim so sklenili ustvariti pogoje, da bodo delovali šolske pionirske zadruga pri vseh osnovnih šolah, kjer so za to pogoji, kjer teh ni, pa naj bi delovali vsaj kmetijski krožki. Pri vseh zadrugah pa bodo delovali AMZ, v katerih naj bi aktivno sodelovalo čimveč kmečke mladine. Tako bi ob koncu akcije delovalo v našem okraju 45 pionirskih zadrug in manjše število kmetijskih krožkov.

Dalje bo treba pri vsaki šoli zagotoviti ureditev šolskega vrta. To bo treba z občinami urediti vprašanje zemljišč

splošnega ljudskega premoženja in denarnih sredstev za ureditev vrtov.

Ta mesec bodo organizirali tudi seminarje po občinah za voditelje pionirskih zadrug in kmetijskih krožkov pri šolah. Prav tako bodo v januarju povsod, kjer že delujejo pionirske zadruga, imeli občne zbornice, v šolah, kjer ti še ne delujejo, pa ustanovne občne zbornice. Teh naj bi se udeležili tudi občinski predstavniki za šolstvo, predstavniki pionirskih organizacij, društev prijateljev mladine in zadrugnih organizacij. Za uspešno izvajanje nalog, ki so jih predvideli v programu, bo namreč nujna široka osnovana akcija vseh družbenih in političnih organizacij v občinah, posebnost pa bo treba povezati delo

Z občinske konference LMS v Žužemberku

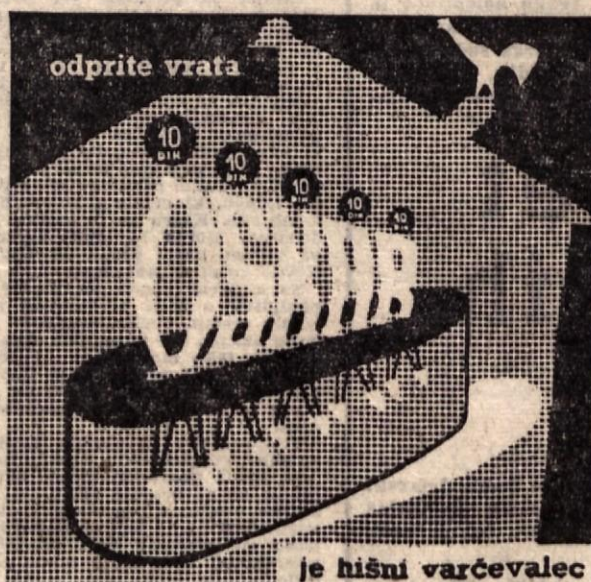
V nedeljo 20. decembra je bila v Žužemberku občinska konferenca LMS, na kateri so delegati pregledali delo v preteklem letu, izvolili novo občinski komite ter sprejeli program dela za leto 1960. Med drugimi so se konference udeležili tudi Franc Setinec, član OK LMS, in Jože Legan, organizacijski sekretar OK ZKS Novo mesto, Jože Gosenc, predsednik žužemberške občine in Stane Gorinšek, sekretar občinskega komiteja ZKS.

Pregledno in skrbno poročilo o delu mladine je podal predsednik občinskega komiteja mladine Slavko Kržan. Poročilo je povedalo, da člani mladinske organizacije delajo v vseh društvi in da tako rekoč ni mladina, ki ne bi bil vključen v kulturno-prosvetno društvo, gasilsko društvo, v ljudski tehniko, strelski družini in drugje. Manj razveseljivo pa je dejstvo, da je le 20% mladine žužemberške občine vključenih v mladinsko organizacijo. Ze leta 1957 sta delovala dva aktivna mladinska združenja, vendar je njihovo

delo popolnoma zamrlo. V razpravi po poročilu, je bilo ugotovljeno, da je mladina sodelovala pri gradnji šole na Selih pri Ribnici, pri gradnji mladinskega gasilskega doma na Selih pri Šumbarju, pri popravilih poti in da je dosegla lepe uspehe. Kljub temu pa je treba z mladino več delati in ji več nuditi, če jo hočemo prirediti.

Franc Setinec je nakazal lik pravega mladina ter podal nekaj smernic za nadaljnje delo mladinske organizacije pri izgradnji naše socialistične domovine.

M. S.

IVO PIRKOVIČ:

Iz vojnega dnevnika

Zenskam je ugajalo, da je uničena cesta zadržala tanke. »Kako dobro je, da so jo partizani porušili,« so se kimaje spogledovale.

Ob treh popoldne so ceste zopet živahne, kakor da bi se nič ne zgodilo. Le od časa do časa se še oglasi oddaljeno streljanje; Cankarjevi se spopadajo z umikajočim se sovražnikom. Z nas pada mučna mora. Dobri, stari Pogorelec nas s svojimi temnimi, pretečimi gozdovi varuje, da se sovražnik ne upa v njegovo podnožje.

Daleč nekje nad Gorjanci brne avioni.

V zraku se tepejo vlažni, južni vetrovi z mrzlimi sapami s severa, ki nam že pol meseca vedre hladno, modro nebo. Sedaj za trenutek južni zmagajo. Nebo se poobliči, vsuje se dež, v vrtincih zaplešejo po dolini goste snežinke. Pritisne znova burja in prežene južnjaka. Zopet zasije sonce in oživi cesto, ki se je bila pometla.

Od Poljan se vrača topliška

kuhinja; našla bo požgano streho. Po cesti krtakajo oddelki partizanov. Dva para konj vlečeta proti vasi težak top. Za njim se pomika voz municije. Od Soteske prihajajo, namenjenega še vedno v »Malo Rusijo«. Vračajo se zadnji begunci, vaščani in Topličani. Z njimi in s partizanskimi oddelki prihajajo novice.

Iz Vavte vasi je že jutraj bežala pred sovražnikom učiteljica Venturiničeva. Domobranci so jo v vinogradih dohiteli in zaklali. Našli so jo z izgrebenimi očmi. Z možem in s svaki je bila pribežala iz Trsta pred okrutnim tujcem, da jo je pokončal — rojak.

Bližu tam so ranili domobranci tudi sodnika Tonea Mišiča in ga zajetega umorili. Še pred kratkim je bil pri meni. Majhen in čokot, je ves prehlajen in bolan le težko lezel ob palici. Dobro se ga še spominjam iz gimnazije. Vse življenje se je pogumno boril s tatili, sleparji, potepuh, v tihotapel, z vso to drobno biro

človeške bede, zoper lastne ubijalce je bil — kakšen zdesetih usode — sam ves baden in brez moči.

Nemci so izpadli iz mesta s pet sto možmi. (To številko mi je tri dni pozneje potrdil namestnik komisarja Glavnega štaba Viktor Avbelj-Rudi.) Od Gradišča je že moglo in zelo verjetno sovražnik vpadel tudi di peš v Toplice, toda tudi tanki in oklepniki so se prebili po ovinku skozi gozdove v vas in presenetili oddelek partizanov. Padel je komandant Belokranjskega oddreda, celjski študent Iztok, ki se je, branec tovarš, umikal zadnji čez čisto. Z njim sta padla tudi neki Kramarč iz Bušnje vasi ali morda Suhorja in še neki partizan. Našli so jih na travniku oplenjenega, sežute, z znamenji nasilja in izkopanimi očmi.

V Soteski se je šesnajst domobrancev prepeljalo čez Krmo. Nemške čelade so si zamenjali s partizanskimi kapami. Ustrelili so dva kurirja Glavnega štaba, ki jih nista spo-

znala in jim šla naproti; dva druga so z življenjski zvezdami na kapah ušli. Z bombami skozi okno so še poškodovali elektrarno in se naglo umaknili. Ostali smo brez luči. Elektra nima nobenega vojaškega pomena.

Toplice so domobranci oplenili. Najbolj so sledili za prekaženo svinjino (bliža se velika noč) in zabelo, pa tudi za drugim živčevem. Gasperico so toliko časa topili, da je pokazala mast. Prevrčali so po hišah, skednjih in podstrešjih, prebadali celo gnojšča. Lavriču so trgovino izpraznili; niti metlam niso priznale. Čez tri dni da bodo zopet prišli in da jih mora trgovce počakati, so kričali na zmeden gospodinj, sicer da bodo ustrelili njo.

Lavrič se jim je bil na povratku iz laškega izgnanstva izmuznil in utekel iz Ljubljane.

Po Toplicah so domobranci pretli, da bodo prišli v vas utrditi postojanko, če bodo partizani nanje streljali. Drugi so ljudem skrivaj tožili, da se Nemci vozijo, oni pa da morajo za njimi teči in jih v po-bočnicah varovati. No, taka ponizevanja so Rommelovi nacisti prizadevali še nedavno tudi rimskim zaveznikom v Libijskih puščavah.

Ko so iz Toplice odhajali, so naložili štiri svoje žrtve in hoteli vzeti s seboj tudi župnika in kaplana, Farovška gospoda sta se komaj ubranila. Začuden so ju vpraševali, ali ju partizani ne preganjajo, pa sta dejala, da prav nič.

Obložene s plenom so na povratku pri Mirševem partizani napadli. Po kratkem boju so se spustili domobranci v beg.

Cankarjevi so medtem položili na cesti pri Vavti vasi mine. V zrak je zletel tank in je mrtva tudi posadka. Drugi pravijo, da je v resnici razsel kamion in ubilo vse vojaške. (Tako mi je dejal tri dni po dogodku tudi Avbelj-Rudi iz Glavnega štaba.)

Torek, 28. marca 1944

Ze zgodaj jutraj peljejo mirno hiše pre ranjenec.

Avioni, ki smo jih včeraj silili nad Gorjanci so bombardirali naše bolnišnice v gozdovih Radohe nad žago na Peščenki.

Naš sosed Štekljevi, ki je v tistih krajih iskal partizanom posojene konje, pripoveduje, da jih je našel dvanaest. Pustil je iskanje in pribežal domov.

Bolnišnico so partizani šele gradili in je bila prazna.

Rusi so prodrli na Prut na osrednjem kilometrov široki fronti.

»POKAŽI KAJ ZNAŠ« V Brežicah

V torek, 29. decembra, so učencem brežiške II. osnovne šole njihovi tovariši in sošolci priredili pester dvourni spored v obliki oddaj »Pokaži kaj znaš«. Točka se je vrstila za točko, recitacij, je sledilo petje, pa spet igranje na klavir, harmoniko ali kitaro. Težko bi bilo reči, kdo je zaslužil največ priznanja. Vsi so bili tako polni zaupanja vase in v svoje izvajanje, šlo je skoraj brez trema. Občinstvo jih je nagradilo z navdušenim ploskanjem. Nekateri so sicer bolj ploskali pesmi »AvtoBUS kalipso« v izvedbi Šobak, Butara, Kovačič, Sotolšek, drugi spej: Ajlečev, njene mu zanesljivemu nastopu in pesmici »Tata, kupi mi avto«, nekatere je navdušilo Janino recitiranje, druge mala Nadica, ki je »Anko zaspanko« kar dvakrat zapela. Nagrade, šest prvih — knjige vsem ostalim pa čokolade, so deljene po dolžini aplayza, čim daljši aplayz — boljše nagrada. »Izven konkurence« je pel še Franc Babič, lanskeletni prvonagrajenec na oddaji »Pokaži, kaj znaš« v Ljubljani. Odzval se je naš prošnji in nam zapel kar tri pesmice.

Vsekakor so mladi izvajalci pokazali, da znajo marsikaj, aplayz občinstva pa, da si takih prireditvev še želi.

V. J.

Nocoj spet Scapinove zvijače v Novem mestu

Novomeški gimnazijci bodo drevi ob 20. uri ponovili v dvorani Doma ljudske prosvete Molierove Scapinove zvijače, s katerimi so že decembra poželi lep uspeh in splošno priznanje. Obisk prireditve toplo priporočamo!

LOJZE DOLINAR: VRNITEV — Kip je mojster podaril umetniški zbirki šole v Kostanjevici, posnetek pa je iz filma Jožeta Beveca »Vlakci vozijo mimo...«, za katerega je režiser napravil nekaj posnetkov tudi v kostanjevski šoli

Nepričakovan uspeh „Scapinovih zvijač“

Društvo, ki hoče nastopiti na manjšem odru s skromno sceno in z majhno opremo, mora dobro oceniti svoje moči. Novomeški gimnazijci so imeli pri izbiri uredno računsko. Za uprizoritev so izbrali priznane Molierove »Scapinove zvijače«. To je že od nekdaj priljubljena komedija, ki jo je tudi radi igrali na francoskih podelskih odrih. Igra sama namreč ne potrebuje kdo ve kako rutinskih igrancev, pa tudi posebni rekviziti niso potrebni. O uspehu odloča bolj temperament nastopajočih kot pa izveščanje. Komedia teži k čimvečji pristnosti glasu, gibanju in značaju, kar je že besedilo pisano v tako učinkovitem tonu, da izjavo dovolj smeja pri lepem nepretrganem nastopanju.

V lani so nastopili dijaki, ki so

bili večinoma prvokrat na odru. Pričakovali smo nekaj povprečnega. Nihče ni mislil na popoln uspeh. Jože Gracar, ki je solistično vlogo Scapina, je že v samem začetku osvojil poslušalstvo. Njegove kretnje so bile izdelane, prav nič začetniško nerodne. Glavno vlogo je podal z vso pretkanostjo, ki je potrebna ob upodobitvi Scapinovega lika. Upravičilo je zaupanje profesorja Dobovška, ki je komedijo režiral, in se nam predstavil kot talentiran igralec, ki obvlada prav tako dobro prostor, kreacijo, kakor modulacijo glasu. Vlogi obeh očetov sta igrala Janez Korosec in Stane Repše. Oba sta se dobro obnesla. Korosec je bil v nekaterih trenutkih odličen, včasih pa mu je zmanjkalo glasu za odlično besedo. Tudi Repše je

z vestnostjo predstavljal lik očeta Geronta. Bil pa je v nekaterih trenutkih premalo odločen. To se je obema poznalo predvsem ob začetku igre. To je bila obema trojka, ki je nosila odgovornost za uspeh celotne komedije.

Važni izmed stranskih vlog, ki sta podpirali vodilno trojko in jo osvetljevali z vseh strani, sta podajala Bartelj in Andrijač. Posebno velja pohvaliti drugočolca Bartelja, ki bo pod pogojem, da bo nadaljeval odsko izobraževalne v te smeri, lahko prikazal še več pomembnih likov in dosegel še več uspeha. Andrijačeva vloga pa kar nekaj ni hotela priti do izraza. Gerontovo se je videlo, da je vztrajno vadi. Tekst so vsi igralci odlično obvladali. Izgovorjave je bila lepa in razločna.

Scena je bila za vsa 4 dejanja ista, preprosta. Brez nepotrebnih mask!

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

J. S.

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

J. S.

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

J. S.

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

J. S.

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

J. S.

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

J. S.

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

J. S.

Novomeški gimnazijci so naredili korak naprej v igralski tehniki, ker so enostavno zavrgli vse ne-funkcionalnosti vso skrb pa posvetili obdelavi igralskih likov — in s tem popolnoma uspešni.

J. S.

obro se ga spominjam... Bilo je prvo ali morda drugo leto po vojni, hodil je v prvo ali drugo gimnazijo. Popoldne je zil vodo iz vrta v kotliček pri štedilniku in se izmuznil skozi vrata, a že ga je prestregel očetov glas: — Kam? — Po vodo. — A tako. No, kar pojdi.

V Sindikalnem domu je v priliki natočil vodo, potem pa postavil vrč na tla in zavil v prvo nadstropje, kjer je bila nekje pod stopnicami LJUDSKA KNJIZNICA. Iz zraja se je privlekel prebrane knjige, jih vrnil in nabral nove. Knjige je kasneje bral na stranišču, v vrstah, ko je čakal na mleko ali kaj drugega in drugod. Doma pa ne, ker je bil oče prepričan, da se od knjig človeku lahko zmeša.

Fant pa je bral... Kasneje, ko je prišel v ljubljanske šole, je spet nosil knjige iz knjižnice. V šoli se mu ni bilo treba dosti učiti. Če bereš, se igraješ naučiš slovenščine pa tudi zgodovine. Če znaš zgodovino, se mimogrede naučiš še zemljepisa pa tudi politična ekonomija je potem lahka stvar. Fant se je igranje izšolal, bolj kot vsi v njegovi rodini, in so mu tako rekoč knjige kasneje priskrbele tudi službo, ki si je je vedno želel. Ki je dobra in mu je zelo ugajala. K temu uspehu mu je pripomogla največ knjižnica.

Pustimo zdaj fanta in poželimo, kako je z novomeško LJUDSKO KNJIZNICO. Ta je zdaj v Domu ljudske prosvete, kjer ima na razpolago sobico, veliko približno 20 kvadrat. metrov. V knjižnici je daljši pult — ves založen s knjigami — pisalna mizica in dve polici s knjigami. Knjižnica ima 5200 knjig in 4428 članov, torej skoro toliko članov kot knjig. Od teh je 2989 mladine, 250 delavcev, 559 uslužbencev, 171 kmetov in 459 ostalih — največ gospodinj. V enajstih mesecih so si izposodili 9487 knjig. Tako malo

sojenih knjig je 89 političnih, 476 poučnih, 6235 leposlovnih in 2687 mladinskih.

Mladina bere največ knjige, ki jih ima za šolsko čtivo, ter pustolovske, potopisne in zgodovinske. Odrasla mladina ima najraje vojne romane — zadnje čase »Mlade leve«. Delavci in uslužbenci berejo vsa novejša dela, nekateri pa tudi politično in lahko čtivo. Ženske ljubijo ljubezenske romane. Kmetje bere najraje kmečke povesti.

sko knjižnico, ki jo obiskujejo v glavnem dijaki in študenti. Ta ne daje knjig na dom. Včasih je ta knjižnica polna, včasih prazna. Ta ima precej več knjig, precej večje prostore in precej več dotacije. Naša Ljudska knjižnica, ki je res naša, ljudska, ki jo obiskujejo naši državljani, ki nimajo časa sedeti v študijski knjižnici in študirati, pa ima 20 kvadrat. metrov prostora, 5200 knjig, 4428 članov in le 50.000 dinarjev dotacije!

No, jaz bi predlagal, da še to zapremo, kajti kaj ji pomagajo člani, ko pa knjižnica ne more kupiti knjig, niti jih nima kam dati. Njen prostor bi preuredili v lep bife, ki bi imel dovolj prometa, saj je tam okoli vedno precej ljudi, ki hodijo po kino vstopnice, v kino in na razne vaje, da ostalih ne štejemo. Občina bo tako dobila spet en obrat, ki bo prinašal dobiček, prihranilo pa se bo tudi tistih 50.000 dinarjev, ki jih dobi knjižnica na leto kot dotacijo. Brez skrbi bomo tudi, da se zaradi knjig ne bo nikomur zmešalo.

Tovariši, važen je denar!

P. J.

Vse sile v eni strugi

Nekaj o načrtih brežiške ljudske univerze

V občini Brežice je industrija slabo razvita. Narodni dohodek na prebivalca je nizek, zato tudi primanjkuje sredstev za razne namene. Najbrž je bilo to vzrok, da so tesno združili sile in sredstva in tako kljub številnim težavam marsikaj uspešno rešujejo. Posebno lep uspeh so dosegli pri izobraževalnem delu v okviru nove ljudske univerze.

Slabost, ki se v izobraževalnem delu pojavlja skoraj povsod, je drobljenje sil. Če se le malo ozremo, lahko ugotovimo, da je več predavanih iste vsebine, več enakih tečajev v raznih podjetjih hkrati in podobno, pojav, ki se ponavlja povsod. Vse našteje naloge pa

je z združenimi močmi mogoče lažje opraviti, če smo prej pripravili načrt, pregledali potrebe in delo usmerili po eni poti. Tako so naredili v Brežicah. Ljudska univerza je pripravila za letošnjo sezono zelo širok in podroben načrt izobraževalnega dela. Šola za odrasle je že pričela s poukom v vseh večjih krajih, prav tako srednja ekonomska šola v Brežicah. Zimske obdobje bodo zdaj uporabili predvsem za izobraževalno delo na vasi.

Odvijalo se bo v obliki predavanj in tečajev in bo zajelo kmečki življenjski ter se delo sindikalnih podružnic, razne strokovne tečaje po podjetjih in splošno šolanje delavcev, študij v osnovnih organizacijah ZK ter študij prosvetnih delavcev. Razen tega bo ljudska univerza pripravila številna poljudno znanstvena predavanja. Da bi poslušalci gradivo lažje razumeli, bodo vsa predavanja spremljale sklopitne slike in filmi.

Kmečko prebivalstvo bo ljudska univerza v nizu predavanj seznanila s socialistično preobrazbo vasi (referat Edvarda Kardelja na zasedanju plenuma CK ZKJ). Predavatelji te teme se bodo pred pričetkom predavanj zbrali na seminarju. Nato sledi vrsta strokovnih predavanj

s področja poljedelstva in živinoreje, ki zajemajo 4 teme in se prepletajo tudi z vprašanji zdravstvene prosvete in pravno posvetovalnega področja. Kmetje se bodo seznanili na predavanjih tudi z novim kmečkim zdravstvenim zavarovanjem.

V sindikalnih podružnicah bodo predavali delavcem o delavskem upravljanju, nagrajevanju po učinku, o delovnih odnosih in socialnem zavarovanju. Tem predavanjem bodo sledili razni tečaji po kolektivih, da bodo delavci seznanili z osnovno tehnologijo njegovega dela,

kar bo pripomoglo k povečanju storilnosti v proizvodnji.

Tudi študij v osnovnih organizacijah ZK bo vodila ljudska univerza. Udeleževali se ga bodo mimo komunistov tudi člani SZDL. Razen tekočih perečih vprašanj bodo v tem študiju obdelali delavsko in družbeno

samoupravljanje ter blagovni promet. Predvidenih je več tem, med njimi jugoslovanska trgovinska bilanca pred vojno in danes, trgovina in njen vpliv na življenjski standard prebivalcev, povojni razvoj industrije in njene naloge v bodočnosti ter kumuna in njena družbena in materialna osnova.

Načrti izobraževalnega dela ljudske univerze Brežice so izdelani temeljito, tudi predavatelji so izbrani, pripravljajo že urnik predavanj. Pričakujemo lahko uspešno delo v zimski sezoni in preko leta v Brežicah in v vsej brežiški občini.

J. M.

Reformnim prizadevanjem velja stalna skrb

Na pobudo Centralnega komiteja Zveze komunistov je bilo lani 11. decembra sklicano posvetovanje članov ZK okraja Novo mesto. Razprava naj bi se usmerila na vsebinsko plat šolstva, na dosedanja uspešnost reformirane šole, na oblikovanje humanih odnosov v šoli. Potrebno je bilo pogojeviti se tudi o pomanjkljivosti s subjektivnega stališča, postavlja pa se tudi vprašanje, ali se je morda ponekod znižala raven izobrazbe učencev ob prehodu na nove učne načrte. Kajti težnja reformirane šole je nasprotno — raven zvišati. Ugotoviti bi tudi bilo treba, ali bo morda raven izobrazbe padla ob svobodnejšem prehajanju iz razreda v razred.

Da bi bilo šolstvo kos svojim nalogam, je treba iti vstrie s celotnim življenjem. Zato se mora kazati skrb tudi za nadaljnjo izobrazbo samih prosvetnih delavcev. To je potrebno zlasti za mlajše med njimi, saj ti še ne poznajo konkretnih gospodarskih razmer in je njihov pouk kaj rad preveč posplošen.

Udeleženci so ob živahnem sodelovanju govorili o težavah, ki se pojavljajo v njihovem delu. Predvsem so povedali, da občni zbori sindikalnih podružnic niso dali razveseljivega poudarka delu. Večina dosedanjih društev učiteljev in profesorjev se je zanimala predvsem za materialno plač prosvetnega delavca. Podružnica v Metliki, kakor je povedal tovariš iz tega kraja, pa ni delala niti v strokovnem niti v ideološkem pogledu in tudi za materialno stanje prosvetnih delavcev ni imela skrbi. Če se mora inženir neprestano izpopolnjevati v svoji stroki zaradi pospešenega razvoja tehnike, mora tudi prosvetni delavec marsikaj zvedeti o življenju okrog sebe in se truditi, da prilagodi temu razvoju tudi šolsko delo.

Razredi in šolske skupnosti stoje pred nalagami, ki težijo k večji poglobitvi. Na nekaterih šolah skupnosti sicer že delajo. Nekateri učitelji pa sami ne vedo, kaj naj mladina počne na sestankih. Nekateri udeleženci so menili, da ni prav, da učitelj vedno čaka nekih točnih navodil, marveč bi se moral sam lotiti določenih vprašanj. Vsak si razlaga obliko dela razrednih skupnosti sicer po svoje, na kraju pa se vsi polizkusi izpeljejo le preveč po šolsko. Nekateri udeleženci so bili vendar mnenja, da bi bilo le prav, ako bi dobili za delo v razrednih skupnostih kake sugestije.

V Črnomlju na vajenski šoli in gimnaziji dolgo niso mogli razmejiti dela LMS in šolskih skupnosti. Profesorji so imeli pomisleke o uspehu šolske skupnosti, češ da se dijaki vlikajo v njihovo razredno delo. Vendar se je izkazalo, da so se dijaki ne le lotili splošnega dela, marveč so tudi kritično ocenili svoje šolsko delo. Predloge pa, ki so jih dijaki osvojili na šolski skupnosti, je tudi učiteljski zbor na konferenci sprejel, ker so bili pametni, toda izvajal jih ni.

Članica Okrajnega komiteja ZKS je razložila pristojnosti šolski skupnosti. Te se morajo ukvarjati strogo s šolsko problematiko. Težiti morajo za tem, da dijaki osvajajo solidno znanje, se borijo proti šolskim trikom, proti kampanjskemu učenju ter po potrebi organizirajo sami učne krožke. Zastopniki šolskih skupnosti naj sodelujejo pri razpravi, ako je treba katerega izmed učencev kaznovati. Naloga skupnosti je, da se trudi za izboljšanje materialnih pogojev, pomaga urejati šolo in skrbti, da se pridobijo materialna sredstva za ekskurzije.

Čeprav marsikdo šolske skupnosti podcenjuje, ker se, kajpak, delajo tudi napake, je obstoj šolskih skupnosti uzakonjen. Zakon pa je treba spoštovati in ga uveljavljati.

Na sestankih skupnosti naj bodo prisotni tudi razredniki. Učiteljske je to prakso že uvedlo. Razrednikove ure naj bodo ure razredne skupnosti. Šolske skupnosti na splošno žele, da se preide na javno ocenjevanje. Ta problem pa zadeva pri nekaterih profesorjih na preveliko občutljivost.

Šolska skupnost se mora zavedati, da je njena prva naloga urejati in uvajati disciplino, red in stalno učenje na šoli. Zato bi bilo zelo dobro, da bi razredne skupnosti resneje obravnavale izostanke dijakov, ki so morda formalno opravičljivi, ker nasprotna ni mogoče dokazati. V resnici pa so večkrat le golo izmikanje delu. Dijaki sami vedo, kdaj naj se izostanek opraviči, kdaj pa ne.

Tovariši iz osnovnih šol so poročali o problemih na osnovnih šolah. Reformirani puk teče prvo leto. Vsa odgovornost za uspeh tiči v realizaciji učnih načrtov. Zavedati se moramo, da je splošni učni načrt v svoji konkretni izvedbi lahko daleč od tega, kar narekuje stvarnost. Se vedno bi radi razni organi v šolstvu uvajali v šolski program vsakovrstne predmete, ki jih narekuje pestrost sodobnega življenja, pri tem pa prihaja do pletenosti in drobnjarskega obravnavanja raznih pojavov. Tako natrpanega učnega programa pa se zlasti novince le prerad drži kot pijanec plota.

(Konec prihodnjice)

GLAVNI ODBOR ZVEZE BORCEV NOV SLOVENIJE

razpisuje

ZA SVOJE ČLANE VPIS V VIŠJE RAZREDE SPLOŠNO-IZOBRAŽEVALNE ŠOLE — OSEMETKE OZIROMA BIVŠE NIŽJE GIMNAZIJE PO PROGRAMU ZA ODRASLE

Šola bo organizirana v dveh stopnjah.

V PRVO — NIŽJO STOPNJO

(snov 5. in 6. razreda osemletke) se lahko vpiše vsak, ne glede na dosedanje izobrazbo.

V DRUGO — VIŠJO STOPNJO

(snov 7. in 8. razreda osemletke) se lahko vpiše vsak, kdor je končal 6. razredov osemletke ali tej ustrežne šole.

ROK VPISA podaljšujemo do 1. februarja 1960.

Prijave in podrobna navodila za vpis dobite na okrajnih, občinskih in terenskih odborih ZB ali na DOPISNI SOLI, Ljubljana, Likoarjeva 3 (telefon 30-043).

Vidim te, Veronika

Odlomek iz istoimenske povesti iz zbirke sedmih novel in povesti, ki je pred kratkim izšla pri založbi OBZORJA — Opremila Jakica Acetto.

Peter je položil košaro v mah. Nenadoma mu je bilo tesno pri srcu. Čutil je, da je Jelka tako sam, kakor še ni bil.

»Dolgo te tedaj ni bilo,« je rekla Jelka, si poliskala pramerno mesto in sedla. »Bala sem se, da je kaj narobe. A si le prišel. Potem sva morala spet dolgo čakati. Se le me je stari žagar spravil na varno, sem se pomirila.« Opra se je na roke in slastno vzdihovala po smrekah dišeči zrak.

»Drugače diši kot v bolnišnici, kaj?«

Peter je odvrnil pogled od nje, se prestopil in le sedel. Tako blizu mu je bila, da bi ji lahko položil levico okoli vratu in jo poljubil.

»Se veš, kaj si mi obljubila na tem mestu?« je vprašal, da ne bi čula, kako mu bile srce. Jelka se svoje obljube ni spominjala. Ko ji je Peter ponovil njene tedanje besede, je dejala s samozadovoljstvom: »Vidiš, Peter, da sem držala besedo, vidiš, da se je zgodilo, kakor sem napovedala.«

»Vidim, vidim,« je pritrdil Peter.

Bolje bi bilo, če bi bila odšla dol do žage in poliskala Irga;

vsi skupaj bi sedli na žagarski voz, ki ob nedeljah počiva, in se pogovorili o tistih in sedanjih časih. Ne, ne, prav je, da sta zavila semle na mah. Lepo je tu, čeprav mu primanjkuje zraka in mu srce razbija v pre-

ben in pogumen, bi bilo po njej.

»Peter, Peter,« je zasepetala z napol zaprtimi očmi. »Kaj je, Jelka?« je vprašal Peter z glasom, ki se je njemu samemu zdel čuden, kakor se mu je zdelo vse nenavadno in čudno.

»Hvaležna sem ti za to pot, prvič in tudi zdaj,« je rekla Jelka in stregnila roko proti njemu. »Sedi bliže, Peter!« Ko se je primaknil k njej, mu je segla v lase. »Lepe, lase imaš.«

»Ze tedaj sem jih opazila.«

Petru je šinila kri v lica. Bilo mu je, da bi zgrabil njeno roko in si jo pritisnil na prsi, ali se pri priči dvignil in se skozi goščo pognal dol k jezcu.

»Če bi bilo treba, se enkrat bi storil, kar sem storil,« je izrekel Peter.

»Eh, kaj boš govoril,« je zaklicala Jelka vabljivo, »skloni se raje in me poljubi!«

Sklonil se je, zapri oko in jo poljubil.

»Jelka, Jelka!« je ponavljal ves zmeden.

Jelka se je nekaj časa predajala njegovim poljubom, ko pa je videla, da je še vedno boječ, ga je vsa razgreta privila nase.

ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆ ŽENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO

Iz preskromnih prostorov - veliki uspehi

Okrajni zavod za napredek gospodinjstva v Novem mestu je bil ustanovljen med prvimi te vrste v Sloveniji. Kljub temu, da delajo v povsem neustreznih delovnih prostorih, imajo vrsto uspehov predvsem v prevzgoji kmečkih in delavskih gospodinj. Upravnica zavoda tovarišica Francka Slak je pred kratkim odgovorila na nekaj vprašanj novomeškega dopisnika Radia Ljubljane tov. Sopra:

Vprašanje: »Povejte nam, prosim, v katerih smereh se razvija delo vašega zavoda?«

Odgovor: »Težiče dela našega zavoda je predvsem v pomoči pri ustanavljanju stanovanjskih skupnosti in servisov, urejanju družbene prehrane zaposlenih ljudi in šolskih otrok, izboljšanju gospodinjstvske pouka v šolah in gospodinjstvem pospeševanju delu na vasi. V okraju še nimamo razvitih stanovanjskih skupnosti, zato se delo v tej smeri odvijata prek občinskih gospodinjstvenih centrov. Dejavnost teh

je odvisna od želja in potreb ljudi v posameznih krajih. Tako so na primer v Brežicah uredili mlečno restavracijo, v Krškem pralnico in kopališče, v Trebnjem urejajo prehrano šolskih otrok, v Metliki učilnico za gospodinjstvi pouk, v Črnomlju so v teku priprave za mlečno restavracijo, urejajo družbeno prehrano v posameznih obratih in podobno. Tako občinski gospodinjstveni centri pripravljajo osnove, na katerih bodo organizirane stanovanjske skupnosti, že pričeto delo lahko nadaljevala.

Vprašanje: »Zanima nas, kako je v novomeškem okraju z urejanjem družbene prehrane?«

Odgovor: »Na področju družbene prehrane ima naš zavod še velike naloge. Industrija je v okraju še mlada, se šele razvija in se bori z mnogimi težavami, predvsem s finančnimi. V 17 podjetjih so doslej že uredili obratne kuhinje za tople malice. Število teh se posebno v zadnjem času nekoliko hitreje dviga. Podjetja, ki že imajo obratne kuhinje so spoznala, da je ureditev prehrane delavcev sestavni del borbe za dvig delovne storilnosti. Toplo malico v obliki enolitične prehrane nad 2000 delavcev in uslužbencev, kosilo pa okoli 700. Gradbeno podjetje »Pionir« že dalj časa razvija tople obroke tudi na gradbišču. To je seveda v primerjavi s potrebnimi še bore malo. V zadnjem času smo dosegli, da se posamezna podjetja obračajo po strokovno pomoč na naš zavod. Povezali smo se tudi z okrajnim sindikalnim svetom in računamo, da se bo stanje v kratkem izboljšalo. V ta namen smo letos ustanovili tudi triletno poklicno gospodinjstvo šolo, ki bo nudila obratom družbene prehrane kvalificirane kuharice. Žal kažejo podjetja premalo razumevanja za stipendiranje teh deklet.«

Vprašanje: »Dovolite za konec še to: kakšen je delež vašega zavoda pri poučevanju gospodinjstvske pouka v šolah in izobraževanju odraslih?«

Odgovor: »V okraju imamo 156 šol, od tega je 44 popolnih in nepopolnih osemletk. Go-

spodinski učitelj imamo le 25. Namen reformirane šole je usposobiti mladi rod za življenje, privzgojiti mu zdrave in kulturne navade ne samo pri prehrani, temveč v življenju sploh. Da bi to veliko nalogo gospodinjstvske pouka opravljale tudi osnovnošolske učiteljice, je naš zavod letos organiziral tri seminarje za gospodinjstvi pouk, katerih se je udeležilo 167 učiteljic. V izobraževanje odraslih smo vključili

Pripravljamo zaloge za mlečne kuhinje!

Mlečne kuhinje po šolah v prihodnje ne bodo več dobivale pomoči od UNICEF in CARE. Vse prebivalstvo bo moralo sodelovati, da bodo lahko še naprej šolskim otrokom nudile malice. Naloga je videti na prvi pogled težavna, pa ni tako. Pogledimo, kako so to že lani rešili na osemletki v Pišecah.

Gospodinjstveni center iz Brežic je v jeseni na počežljivi poučeval kmečke gospodinjice o koristnosti vkuhanja sadja ter pripravljanja sadnih sokov in marmelad. Ekipe centra so na predavanjih uporabnost sokovnika in baumanovega zvona tudi nazorno prikazovale. Nekaj sadja za takšne vaje so prinesli šolski otroci, nekaj žene same, gospodinjice so se naučile ravnanja z novimi pripravami ter pri tem nakuhale 400 litrov sadnih sokov. Vse to so prepustile mlečni kuhinji. Dekleta iz višjih razredov so se pri praktič-

nem pouku učila vkuhanja sadja in pripravljanja marmelade. Otroci vseh razredov se sadije z veseljem lupili, izločali koščice in mešali, kadar se je kuhala. Mlečna kuhinja ima sedaj preko 200 litrov marmelade, vkuhanega sadja in sočivja.

Naj poudarimo še enkrat, da so večino surovega sadja in sočivja pridelali na šolskem vrtu, nekaj pa so ga prinesli tudi šolski otroci. Tudi lepo zalogo svežih jabolk iz enakih virov ima mlečna kuhinja. In stroški? Le kozarce in sladkor so kupili ter 50 kg medu, vse ostalo so dobili s takšno samopomočjo in s sodelovanjem ljudi. Mlečna kuhinja v Pišecah pa je dobro založena, šolsko vodstvo si je pridobilo letos nekaj lepih izkušenj in brez strahu gledajo v bodočnost. Otrokom bodo še naprej lahko nudili vsak dan izdatno malico.

Moška pletena ropa

Iz 550 g debelejšje volne spletemo lepo moško jopo. Če pletemo s pletilkami št. 3/4, ter nanese kvadratno pleteno iz 23 zank 32 vrst je 10 cm, pletemo kot sledi:

Robovi in ovratnik so iz vzorca: 1. vrsta (lice pletenja): 1 desna, 2 levi. 2. in vse naslednje vrste na hrbtini strani pletenja: levo zanko predenemo na pletilko, 2 desni, 3. vrsta: desno zanko prekrizamo z naslednjo levo zanko proti levi strani, 2 levi, 5. vrsta: desno zanko z prejšnjo levo zanko na desno prekrizamo, 2 levi, 3. do 5. vrsto ponovimo.

Hrbet: nasujemo 128 zank, delamo 4 cm roba v vzorcu, pletemo

na lico same desne zanke, da dobimo 34 cm pletenja. Za raglanski izrez snamemo najprej 3, potem 2, zatega na vsaki strani 43-krat eno zanko, po 90 vrstah ostane 32 zank, ki jih snamemo.

Raglanski izrez delamo takole: 1. zanko predvignemo nepopleteno, 3 desne, 2 desno popleteno skupaj, delamo do konca vrste razen zadnjih 6 zank, 1 predvignemo, 1 popletemo, predvignemo prevlečemo čez popleteno zanko, 3 desno, zadnjo zanko prevzignemo.

Prednjik: nasujemo 70 zank, spletemo 4 cm roba, dosujemo 10 zank na srednjem robu, delamo (na lico desne) do 36 cm višine prednjika. Zatem snamemo kot za hrbet. Za ovratnik izrez pričnemo snemati, ko je prednjik visok 56 cm kot sledi: 19, 3, 2, 2, petkrat po eno zanko, 0 zank, 1 zanko v začetku vsake vrste.

Enak je drugi del prednjika, le da pri 2. cm naredimo prvo gumbnico (4 zanke spletemo, 5 snamemo, v naslednji vrsti jih dopletemo).

Enostavna in praktična obleka, ki jo vidite na sliki, je iz drobno karirastega blaga. V pasu ima nekaj mehkih gub, ovratnik pa je okrašen z resicami in temni barvi. Rokavi bodo lahko tudi dolgi

moj. Nadalnjih 6 gumbnic delamo na vsaki 8 in tri črti cm kot sledi: popletemo 2 zanki, posnamemo 5 zank, popletemo 7, posnamemo 5.

Za rokav nasujemo 66 zank, delamo 6 cm vzorca, nadaljujemo na lico desne, pri čemer dodamo 18-krat v vsaki vrsti in 4-krat v vsaki črti vrsti po 1 zanko, da dobimo 110 zank. Pri 45 cm skupne dolžine snemamo za rokavno izrezo kot za hrbet po 48 zank, preostalih 14 zank posnamemo.

Ovratnik: nasujemo 133 zank, delamo v vzorcu 14 cm visoko, in sešijemo, robove na prednjih (iz 10 zank) upognemo navznoter, obzankamo gumbnice in našlijemo gumba. Če bomo pohteli, bo toplja jopa kmalu grela moža ali odraslega sina.

Trije kandidati za dve mesti

Samo še zadnje kolo nas loči od zaključka turnirja za I. kategorijo, ki ga igrajo v Novem mestu. Poležaj v sredini lestvice je več ali manj jasno, znano je tudi že, kdo bo zasedel rep lestvice, le na vrhu je še vse v megli — ne vemo še, kdo od trojice Dokl, dr. Golez in Saranović bo moral odpasti v borbi za prvi dve mesti, ki prineseta naslov prvotekmovalnika. Dokl je ta naslov že skoraj zagotovljen, ker ima v prejšnjih partijah 5 Finkom dobljen položaj, v preostalih partijah z dr. Golezem in Avsecom pa mu zastojata dve »polovički«. V precej težjem položaju je dr. Golez, ki mora igrati še z Doklom in Jenkom, Saranović pa je turnir že zaključil (v zadnji partijah z Icem je osvojil celo točko, ki pa še ni vpleten v lestvici) in tako le čaka na morebitni spopad s dr. Golezom ali Doklom.

Se ta tedna bo turnir zaključen, prihodnji teden pa se bo pričel finalni turnir za IX. prvenstvo Novega mesta. Vrstni red pred zadnjim kolo je naslednji: dr. Golez 7 točk (1 odložen), Saranović 7 točk, Dokl 6 in pol (2), Kranjc 6 točk, Kotnik 5 točk, Fink 4 in pol (2), He 4 in pol (1), Bartolj in Jenko 4 in pol, Avsec 3 in pol, Klešar 3 točke, Gajski 1 točko.

BRZOPOTEZNO PRVENSTVO SLOVENSKIH MEST V NOVI MESTU

Po sporazumu med Okrajno šahovsko zvezo Slovenije bo v nedeljo 24. januarja v Novem mestu tradicionalno brzopotezno tekmovanje — BRZOTURNIR SLOVENSKIH MESTNIH SAHOVSKIH REPREZENTANC. To brzopotezno tekmovanje so doslej prirejali vedno v drugem kraju (lani v Tr-

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

bovljah), letos pa je čast organizatorja pripadala Novemu mestu. Glede dvorane, kjer se bo igralo zanimivo tekmovanje, še ne moremo postreči s točnimi podatki. To doslej največje šahovsko tekmovanje v Novem mestu, na

Po treh letih - spet fant!

Za večino državljanov se prične novo leto z udarci ure, s kratko prekinitvijo električnega toka, s stiski rok, poljubi in čestitkami. V porodnišnici pa se prične novo leto šele takrat, ko zaveka prvi novorojenček. Letos smo čakali nanj malo dlje kot druga leta.

Ko smo 1. januarja 1960 stopili v porodnišnico — pravkar je minilo poldan — je dr. Danijel Brezic, dežurni ginekolog, zmajal z rameni:

— Nič še ni! Če nam bodo kaj pripeljali, mogoče bo, je povedal.

Sele pozno zvečer, 1. jan. 1960 ob 21.30 je zavekalo. Bil je sin. Tri leta zaporedoma so se na novo leto kot prve rodile deklice, letos pa je bil sinček prvi. Srečna mamica je KATICA GERDENC iz Novega mesta, Gubčeva 3. — Dušanček bo, tako kot njegov očka. Saj mu je čisto podobno! Tako sem si želela, da bi bil sin in da bi bil rojen v letu 1960! Obe želji sta se mi izpolnili. Tri punčke že imamo, četrti je pa le sinko! — je še dodala in se zagledala v stručko ob sebi, ki je od prtihih ust neprestano nekaj iskala...

Malemu Dušanu sta po-

magala na svet dr. Danijel Brezic in dežurna babica Justa Uhan. Ob rojstvu je bil težak 3.790 gramov.

Dr. Brezic je še postregel s podatki za leto 1959. To je nekakšna bilanca dela porodnišnice. Lani je bilo v novomeški porodnišnici 1550 porodov. Rodilo se je 821 dečkov in 740 deklic, skupaj torej 1561 otrok, ker so bili v 22 primerih dvojčki.

Tudi letos smo obdarili mamico in otročka. Obe želimo v novem letu in v življenju obilo sreče. Vsemu osebju novomeške porodnišnice pa naj velja naša želja, da bi prihodnje leto tudi porodnišnica dočakala novo leto v novih prostorih!

POZDRAV IZ BREŽIC

28. novembra so bili sprejeti učenci osmega razreda druge brežiške osemletke v mladinsko organizacijo. Proslava, združena s sprejemom, je bila v razredu. Udeležili so se je tudi učitelji. Učenci so ponosni, ker so bili sprejeti v mladinsko organizacijo in pravijo, da tega dogodka ne bodo nikoli pozabili.

„Bog ga je dal, bog ga bo vzel!“

Nad Krškimi poljem rahlo rosi. Majhna vasica, razpognjena po ravnini med Krško in Savo, blatna in umazana v sivem novembrskem popoldnevu, je skoraj brez življenja. Saj vtis naredi tak. Kaj naj bi pa človek počel ob takem vremenu zunaj? Pa vendar kje zalaja čuvaj, mokre kokoši brskajo pod ostrešji, sem in tja zamuka živina. Posamezni prebivalci, ki imajo nujne opravke izven hiš, motijo sivi mir. Od streh kaplja, kar daje tisti enakomerni zvok, ki uspada. Večina ljudi poseda doma in si daje opravke ali pa kolne vreme in pije letošnjo kislico.

Nekaj prebivalcev pa ni doma. Leže v bolnišnici. V vasi se je pojavil trebušni tifus.

Zdravstvena ekipa, ki je prišla pregledovati vas, preiskovati ljudi in vodo, ki jo imajo za pitje, išče izvor bolezni. Nekdo pove, da pri sosedu leži otrok, ki je že nekaj dni bolan. Oče se boji za otroka... Že teden dni mu dajejo piti le čaj, sicer pa otrok tudi ne žveče drugega. Ima vročino, čuden je. Ne vedo, kakšna bolezen se pase po njem. Klicali so sicer že zdravnika pred časom, pa tedaj še ni bilo najti nič posebnega. Ne, v bolnišnico ne bi radi dali otroka. Morda ga bodo stradali, saj je že sedaj precej propadel, morda bodo z njim počeli karkoli. Obiski v bolnišnici niso dovoljeni. Nekaj tednov ga ne bodo videli. »Bog je bolezen dal, če je tako namenjeno, ga ne ozdravi ali pa vzel k sebi,« pravi oče! Pozneje, ko mu ekipa razloži, kako in kaj in da zdravljenje v bolnišnici brezplačno, pristane, da ga z rešilec odpelje. Spet drugje leži starejša starejša žena. Ne bi šla rada v bolnišnico, ker pride sin na obisk. Vendar — zdravljenje je potrebno.

Zdravljenje je potrebno. Potrebno je zaradi vseh drugih. Če se bolezen razširi, jo je težje zajeti kakor posamezne slučaje. Danes, ko je zdravljenje brezplačno za vse nalezljive bolezni, si je težko zamisliti, da bi se kdaj upiral zdravniški pomoči. Zanašanje na božjo pomoč v dvajsetem stoletju — milo rečeno — čudno zveni! Kaže, da je mimo teh ljudi, ki tako mislijo, šel čas in z njim napredek. Zdravstvo je danes že na taki stopnji, da trebušni tifus, če ni posebno kompliciran, res ne pomeni problema.

Nujno pa je zdravljenje v bolnišnici, kjer je bolnik pravilno oskrbovan in v strokovnih rokah. Nujna je tudi razkužitev stanovanja, bolnikovega pribora in vsega, s čemer je prišel bolnik v stik. Nujna je osebna higiena vseh, ki so bili z bolnikom, pa tudi drugih. Nujna je razkužitev vodnih virov, ki služijo za pitje, kuho, umivanje in pranje. Nujna je razkužitev stranišč, ker se z blatom izločajo bacili. Nujno je tudi preiskovanje oseb, njihovega blata in krvi, ki so bili v stiku z bolnikom, pa tudi preiskava blata vsega prebivalstva vasi. Prav tako je tudi nujno, da se ljudje iz vasi, kjer je izbruhnila bolezen, ne mešajo s prebivalci drugih vasi, da se bolezen ne raznese.

Napačno je mnenje, da je bolnik lahko doma, ker bo v domačem krogu dobil vso skrb in ljubezen. Za njegovo ozdravljenje je to premalo. Zato je napačno skrivanje obolenih oseb pred zdravstveno ekipo ali pa dajanje napačnih podatkov, češ »saj je samo prehlad« ali »ima gripo«. Kdor hoče svojemu bližnjemu dobro (nedvomno pa je, da hoče to vsek), bo bolezen pravočasno prijavil zdravniku, ker le-ta lahko bolezen pravilno oceni in odredi zdravljenje ter druge ukrepe. Sicer pa je vsako oviranje dela pri preprečevanju nalezljivih bolezni tudi kaznivo.

Pozneje je potrebno misliti tudi na higiensko pravilno ureditev vodnjakov, stranišč z greznico in gnojniščnih jam ter kanalizacijo vasi, da ne bo gnojnica pronicala skozi zemljo in okuževala pitno vodo.

Na tem mestu bomo v prihodnje objavili članek »Kaj moramo vedeti o nalezljivih boleznih«, da bo vsakdo poučen o njih in da bo vedel pravilno ravnati.

Dr. B. O.

GOSPODINJSKI KOLEDAR 1960

Tisk je ena od vidnih dejavnosti Centralnega zavoda za napredek gospodinjstva v Ljubljani, ki se pri nas s svojim delom čedalje močneje uveljavlja. Tu nimamo namena, da bi obširneje razpravljali o publikacijah, ki jih je zavod izdal, temveč bi radi povedali nekaj besed o letošnjem Gospodinjstvenem koledarju.

Gospodinjstveni koledar, ki ima s knjigovodsko prilogo vred 16 tiskovnih pol (eno polje več kot lani), je še boljše urejen kot prejšnja leta, vsebinsko pa pester in zanimiv.

Ker nam je prostor pičlo odmerjen, bomo omenili samo nekaj stvari. Najprej tiste, ki se tičejo zlasti gospodinj. Te bodo posebno vesele preprostih, a skrbno izbranih jedilnikov in receptov z juhami, prilagami, prikupami, sladica mi itd., ki bodo nadomestili skoraj majhno kuharsko knjigo. Maršalka gospodinjstva rada, če utegne, spleta kako jopico ali pulover.

Potrebna je načrtna vzgoja!

Ni majhna stvar biti dober vzgojitelj, saj je za vsakogar, ki bi rad dobro vzgajal, eno glavnih vprašanj, ali je med njim in tistim, ki ga vzgaja, avtoritativen odnos? Kaj pa je bistvo avtoritativnega odnosa? Je neke vrste moč, ki izžareva iz vzgojitelja tako privlačno, prepričljivo in nevsiljivo, da mladega človeka odpre, ga naredi popolnoma sprejemljivega za vzgojiteljev vpliv ter ga močno, pa hkrati blago oblikuje. Mlad človek vzgojitelju zaupa, se mirno in priprano zaneša na njegova mnenja in stališča, se zato rad iz lastne volje podreja njegovim ukrepom, ga čuti, išče, potrebuje in ga ima rada.

Zato je potrebna sistematična vzgoja odrasle mladine in staršev, da bodo čim uspešneje lahko vzgajali. V Sloveniji je bila v ta namen že pred petimi leti ustanovljena prva šola za starše, letos jih je pa že samo v ljubljanskem okraju 16. Prodira pa so tudi med kmečko in delavsko prebivalstvo, bolj kot kjerkoli na svetu. V šolskem letu 1959-60 jih je bilo 30.

V reviji »Otrok in družina«, ki je tudi šola za starše, pa se oglašajo starši z na videz drobnimi vprašanji, s katerimi se pa ukvarjamo vsi. N. pr.: Kako naj vzbudim svojima otrokoma veselje do dela? Preden grem z doma, jima naročim, kaj vse morata narediti,

a pri tem stokata in največkrat na vse pozabita. Ko sta hodila še v otroški vrtec, ju je vzgojiteljica hvallala, da sta delavna. Tudi v šoli rada delata, le doma se dela otrejata.

Moja šestnajstletna hčerka pa me nagovarja, naj ji kupim delovno haljo za šolo, meni pa nekako ne ugaja uniformiranost deklet, posebno zato ne, ker sem bila v mladosti kot gojenka neke internatske šole primorana, da sem dan za dnem nosila črno haljo z belim ovratnikom. Čemu bi zdaj nosila haljo še moja hčerka? Prosim, kakšno je vaše stališče?

Moj otrok je padel z ograje. — Branko je lokalni čprav se na grobo ni poskušoval. Našeškal sem ga, ker ni ubogal, da na ograjo ne sme plezati, ženske pa so me oštevale, češ da bi morala mirno iti preko vsega in se sploh ne zmejniti zanj. Ena izmed njih pa mi je svetovala, naj ga rajši tolažim, namesto, da sem ga tepla. Povejte mi, kaj je prav?

Kako bo z otrokom po najini razvezi? (Podobnih vprašanj razvezancev je veliko in so pretresljivi klci po pomoči.)

Na vsako tle vprašanje je revija »Otrok in družina« odgovorila in pravila s tem plemenito delo. — Vzgoja starše in omogoča s tem mladim lepše življenje.

Enostavna in praktična obleka, ki jo vidite na sliki, je iz drobno karirastega blaga. V pasu ima nekaj mehkih gub, ovratnik pa je okrašen z resicami in temni barvi. Rokavi bodo lahko tudi dolgi

moj. Nadalnjih 6 gumbnic delamo na vsaki 8 in tri črti cm kot sledi: popletemo 2 zanki, posnamemo 5 zank, popletemo 7, posnamemo 5.

Za rokav nasujemo 66 zank, delamo 6 cm vzorca, nadaljujemo na lico desne, pri čemer dodamo 18-krat v vsaki vrsti in 4-krat v vsaki črti vrsti po 1 zanko, da dobimo 110 zank. Pri 45 cm skupne dolžine snemamo za rokavno izrezo kot za hrbet po 48 zank, preostalih 14 zank posnamemo.

Ovratnik: nasujemo 133 zank, delamo v vzorcu 14 cm visoko, in sešijemo, robove na prednjih (iz 10 zank) upognemo navznoter, obzankamo gumbnice in našlijemo gumba. Če bomo pohteli, bo toplja jopa kmalu grela moža ali odraslega sina.

Enak je drugi del prednjika, le da pri 2. cm naredimo prvo gumbnico (4 zanke spletemo, 5 snamemo, v naslednji vrsti jih dopletemo).

Samo še zadnje kolo nas loči od zaključka turnirja za I. kategorijo, ki ga igrajo v Novem mestu. Poležaj v sredini lestvice je več ali manj jasno, znano je tudi že, kdo bo zasedel rep lestvice, le na vrhu je še vse v megli — ne vemo še, kdo od trojice Dokl, dr. Golez in Saranović bo moral odpasti v borbi za prvi dve mesti, ki prineseta naslov prvotekmovalnika. Dokl je ta naslov že skoraj zagotovljen, ker ima v prejšnjih partijah 5 Finkom dobljen položaj, v preostalih partijah z dr. Golezem in Avsecom pa mu zastojata dve »polovički«. V precej težjem položaju je dr. Golez, ki mora igrati še z Doklom in Jenkom, Saranović pa je turnir že zaključil (v zadnji partijah z Icem je osvojil celo točko, ki pa še ni vpleten v lestvici) in tako le čaka na morebitni spopad s dr. Golezom ali Doklom.

Se ta tedna bo turnir zaključen, prihodnji teden pa se bo pričel finalni turnir za IX. prvenstvo Novega mesta. Vrstni red pred zadnjim kolo je naslednji: dr. Golez 7 točk (1 odložen), Saranović 7 točk, Dokl 6 in pol (2), Kranjc 6 točk, Kotnik 5 točk, Fink 4 in pol (2), He 4 in pol (1), Bartolj in Jenko 4 in pol, Avsec 3 in pol, Kle

Zakaj ne, če je mogoče?

Bilo je med dvanaesto in eno uro popoldne. Delavnica Siviljskega podjetja Metlika je bila skoraj prazna.

— Veste, mi smo obrat poročeni žena. Delamo od sedmih do dvanajstih popoldne in od enih do štirih popoldne. Same poročene smo tu.

Tako sta mi razložili šivilji Zvonka Kramarič in Zinka Simončič.

— Pa vam doma možje kuha-jo? — sem se začudil.

— O, ne! Nekateri imamo do-ma koga, da nam skuha, druge si nosijo kosilo iz menze.

— Slišal sem, da boste obrat razširili?

— Zakaj pa ne, če se da; — sta pritrđili obe. — Tam, kjer so bili prej čevljarji, pripravljajo za nas. Vse, kar nam lju-di prinesejo, delamo zdaj. Uslužnostni obrat smo. In tudi poceni naredimo. Naša režijska ura je le 120 din. Znamo narediti lepo, v novi delavnici, ko se bomo preselili tja, bomo de-lale tudi konfekcijo. Modrčke in ženske pasove za nogavice. Kar po tekočem traku bo šlo delo. Tudi krojača imamo! — so se še pohvalile.

— In kako ste plačane?

— Na uro, pa nikar ne misli-te, da lenarimo. Ko bomo imele vsaka svoj stroj, bomo takoj poizkusile delati po normi. Ne-kakšen ustaljen akord imamo že zdaj. Težko je, vsak kot je dru-gačen. Včasih je blaga preveč, včasih premalo in tudi stro- obnemno, če je treba. Krilo mo-

ramo narediti v treh urah in pol do štirih urah.

— Se veselite novih strojev?

— In še kako! Sami električni. SINGERji bodo. Z nogo pritisneš na ročico in stroj teče hitreje ali počasneje, kakor pač želiš.

Stopil sem do krojača v so-seđno sobo. Anton Vivoda mu je ime.

— Kar sam delam, — je po-vedal. Nihče se več ne mara učiti obrti. Vse sili v tovarno, vsi pa tarnajo, kako drage so obrtniške usluge. Seveda so, saj nas je premalo. Tudi tovarne so dobra stvar in potrebne so. Tre-ba pa je skrbeti tudi za obrt. Imam le enega vajenca. Ni jih mogoče dobiti. Starejši mojstri imajo svojo obrt, mlajši so šli v tovarne. Kar nas je ostalo, težko zmagujemo.

Med pogovorom ni prenehali delati, naglo in okretno je ves čas baratal z orodjem. Medtem je prišla še mojstrica Nada Koplinč.

— Februarja 1960 bo minilo polnih 14 let, kar naš obrat ob-staja. Najhuje je že za nami. Ko s s bomo preselili v nove oro-store bo res šlo. Pričeli bomo s konfekcijo. Skoro 50 nas bo la-hko delalo. Uslužnostni obrat pa bomo kljub temu obdržali. Ne-kaj sredstev za našo razširitev je prispevala občina, nekaj pa republiške posredovalnica za delo. V naši občini je 420 inva-lidov, tudi te bomo skušali pri-nas zaposliti. Vsaj nekaj. »Beta« nam bo odstopila nekaj šivilj, ostale bomo morali pričeti. Te-žave bodo, tega se zavedamo, toda dovolj smo močne, da jih bomo prebrodile.

Miloš Jakopec

Vse šole so bile deležne premije LT!

V zadnji številki smo poročali, da je podjetje ELEKTRARNA BREŠTANICA podarilo prvo premijo denarne loterije Ljud-ske tehnike našega okraja osnovni šoli v Breštanici. Svojo prvo vest popravlja Okrajni odbor LT Novo mesto zdaj ta-kole:

Elektrarna Breštanica je pre-mijo 300.000 din in dobitek 16 tisoč din razdelila vsem šolam občine Senovo. Za nakup orodja in materiala za tehnično opre-mo šolskih delavnic so dobile: osnovna šola Breštanica 168.000 dinarjev, šola Senovo 60.000 din, šola Koprivnica 40.000 din, šola Gor. Leskovec 40.000 din in Sin-dikat prvotvornih delavcev na Se-novem 10.000 din.

Mislimo, da zasluži gesta kolektiva breštanske Elektrar-ne vse priznanje in javno po-hvalo!

Zupančičev oče z Ušivca

Kdo ni poznal ljubeznivega, delavnega in zavednega Zu-pančičevega očeta? Komaj smo prestopili prag novega le-ta in si voščili vse dobro, že nas je zapustil in se nenado-ma poslovil od nas, ki smo ga zelo spoštovali in ljubili.

Pri delu je omahnil in za-tisnil za vedno svoje oči!

Po rodu je pristni Dolenjec, doma iz Češnjic. Predno je

prišel na Ušivce je bil roznik, vozil je čez Gorjance na Hr-vaško in v Belo krajino. Lani je slavil 67-letnico svojega rojstva. Vse življenje je moral trdo delati in skrbeti za dru-žino. Na življenjski poti ga je spremljala marljiva žena Jo-žefa, ki je prav tako marljiva prenašala z njim vred mări-katovo težavo in skrb, posebno v času NOB.

Pokojni Zupančičev oče je bil dvakrat zaprt: leta 1941 in 1942, ker je sodeloval s parti-zani. Marsikateri borec NOB se ga spominja, kajti nihče ni šel mimo njegove hiše, ne da bi bil postrežen. Tudi njegova otroka Franjo in Joža sta ak-tivno sodelovala v tej borbi.

Takoj po osvoboditvi je bil pokojni Zupančič Franc prvi predsednik krajevnega narod-noosvobodilnega odbora, saj je zaslužil to častno mesto zaradi svojih zaslug v času narodno-osvobodilnega gibanja. Bil je tudi član KZ od njene ustano-vitve, kakor tudi član ZB od vsega začetka.

Teško je bilo slovo od za-vednega in naprednega pokoj-nika. Vsi ki smo ga poznali, ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Njegovi družini iskreno so-žalje!

L. B.

Vojaki vas pozdravljajo

Naši fantje, ki služijo voja-ški rok v raznih krajih, so nam pisali nešteto pismen, v katerih žele srečno novo leto svojim staršem, bratom sestram in prijateljem. Zaradi pomanjka-nja prostora ne moremo več vsakega posebej objaviti in bomo v naslednjem našli le kraje in imena:

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Pajk, Stane Kavčič, Lojze Lah in Matija Valenčič.

Iz Bihača: Peter Ciglar, An-ton Nemančić, Jože Rohli, Jo-že Kavčič in Ivan Dimc. Iz Za-greba: Drago Erjavec, Iz Viro-vitvice: Vojko Vrhlinč, Stanislav Plavec, Franc Strojil in Anton Papež, Iz Strunice: Tone Zi-dar, Iz Solina: Tone Kocjan-čič.

Vsem našim zvestim bralec-em v vrstah JLA: srečnim in zdravo Novo leto 1960!

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Ena iz Birčne vasi

Na zadnji seji krajevnega od-bora Birčna vas so člani skle-nili, da bodo z denarjem za vzdrževanje poti, ki ga imajo 250.000 dinarjev, popravili pot od železniškega predora do Stranske vasi. Za okoli 70.000 dinarjev vrednosti bodo prispe-vali vaščani s prostovoljnim delom. Razpravljali so še o elektrifikaciji dveh hiš v Pod-ljubnu in ostalem.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

Iz Belega Crkva: Vili Godnjavec, Stanislav Barse, Jože Skrajnar, Iz Parčana: Jože Jeriček in Alojz Perušič, Iz Nikšića: Jože Florjancič, Iz Varazdina: Janez Milek, Jože Gašparič, Alojz Butala in Vladimir Žagar.

Iz Karlovca: Peter Kralj in Franc Lipovc, Iz Kavadarcev: Jo-že Vidrih, Jože Levstik in Sta-ne Lenarčič, Iz Kopačevca: Ru-di Vlačič, Iz Mostara: Slavko Brunškole, Adolf Režek, Anton

Iz Beograda: Ivan Couta, Martin Zužek, Franc Strajnar, Miha Stancar, Jože Sajc, Jože Vrhovšek, Franc Vidic, Janez Božič, Alojz Muhar, Janez Mi-kečič, Jože Režek, Jože Toter, Nande Malnarčič, Andrej Škar-ja, Franc Gorenčič, Jože Udo-vič in Franc Kiren.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Čedenski koledar

Četrtek, 1. januarja — Zavrsko Petek, 2. januarja — Maksim. Sobota, 3. januarja — Julija. Nedelja, 4. januarja — Dobroslav. Ponedeljek, 5. januarja — Gregor. Torek, 6. januarja — Tatjana. Sreda, 7. januarja — Veronika.

ČESTITKA

Janezu Plutu v Kanadi želijo za 23. rojstni dan vse najboljše oč-mama, bratje, sestre z družinami, hkrati pa mu želijo srečno in ve-selo novo leto. Mama mu pokla-nja tudi domačo priljubljen Do-lenjski list.

KINO

BREŽICE: 7. do 9. I. jugoslov. film »MISS STONE«. CRNOMELJ: 8. in 10. I. francoski barvni film »CUVAJ SE LA TUR«. 13. I. angleški film »OPERACIJA AMSTERDAM«. KOSTANJICA: 10. I. francoski barvni film »SAKRAMENSKA FRKLJA«. METLIKA: 9. in 10. I. ruski film »LETE ZERJAVI«. 13. I. mehiki film »DIVJA STRAST«. NOVO MESTO »KRKO«. 8. do 11. I. italijanski film »POČITER IN LJUBEZEN«. Od 12. do 14. I. ameriški film »PO KRIVEM OB-TOŽEN«. SENOV: 9. in 10. I. ameriški barvni film »VELIKA NOČ CA-SANOVE«. 13. in 14. I. nemški film »SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO«. SEVNICA: 9. in 10. I. francoski film »NA SMRT OBSOJENI JE POBEGNIL«.

ZAHVALE

Ob upokožitvi se delovnemu ko-ektivu Tehnične sekcije v Novem mestu iskreno zahvaljujem za iz-kazano pozornost ob slovesu. Franc Doki.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom in znancem, ki so našega dragega moža in oče-ta.

IVANA DRAGOŠA

spremili na zadnji poti, se ga ka-rkorkoli spomnil, ter nam bili ob-težiti izgubi v tolažbo, se naj-iskrenee zahvaljujemo.

Zalučič: Bala — žena, Peter. Niko. Jaka — sinovi, Nežka. Ana — hčerki.

OGLOSLJE

PRODAM MOTORNI STROJ za izdelavo »tole« cementne stre-še op. Korklart Klanc 29. p. Komenda (1-60).

PRODAM MOTORNO KOLO

NSU 150 ccm najnovejšega tipa. Prevoženih 2.500 km, v odličnem stanju. Ogled v nedeljo 9. janua-rija v Mizarstvu Gradac v Beli krajini (2-60).

PRODAM HIŠO, SADNI VRT, go-spodarsko poslopje, njivo (pri-merno za gradbeno parcelo) in vno-grad, pet minut od Smar-jete. Prodaj skupno ali posa-mezno. Klemencij Antonija. Go-ronja vas 2. p. Smarjeta (1-60).

GOSPODINSKO POMOCNIK, vajeno kuhe in vseh hišnih del, lahko začelnica sprejemno k

dvocelanski družini z malim otro-

kom. Tramska, Jesenice na Go-renjskem, Gosposvetska 42 (5-60). KUPIM ENODRUŽINSKO HIŠO ali stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Vprašati pri ODPAD, Novo mesto (5-60).

PRIKNO IN POSTENO DEKLE sprejemno takoj za gospodinjsko pomočnico. Kastelic, Titova 23-II, Ljubljana (7-60).

KA za pohištvo. Zasloni stano-vanje na razpolago. Prelošek, Ljubljana, Pot na Rakovo Jelšo 15 (3-60).

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO

V času od 26. decembra do 4. ja-nuarja je bilo rojenih 37 dečkov in 18 deklic.

Poročili so se: Alojz Smukovič, mizar, in Ljudmila Klobučar, uslužbenka, oba iz Podbočja. Alojz Vidic, delavec iz Zasipa, in Marija Golob, delavka iz Zanje vasi. Umrla so: Jože Bogovič, posest-nik iz Vel. Kamna, star 59 let. Franc Zvan, kovač iz Vavpce vasi, star 55 let. Ivan Lešnjak, lončar iz Grmovelj, star 62 let. Katarina Pate, gospodinja iz Vinje vasi, stara 56 let. Andrej Znidaršič, užit-ka iz Zanje vasi, star 90 let. Iva-na Pavlič, gospodinja iz Cegelnice, stara 74 let. Marija Zefran, užitarica iz Gotne vasi, stara 79 let.

SEVNICA

Decembra so bili rojeni 4 dečki in 1 deklica.

Poročili so se: Ivan Nepužlan, trgovski pomočnik, in Stefanija Jazbec, serviska, oba iz Sevnice. Nikola Marn, ključavničar, in Ve-ronika Gabrič, poljedelka, oba iz Sp. Brezovega.

Umrla sta: Ivan Perc, kmetova-lec iz Sevnice, star 76 let, in Bar-bara Kranjc, gospodinja iz Orešja, stara 59 let.

BREŽICE

Decembra ni bilo rojstev izven bolnice.

Na starega leta dan

Dopoldne na starega leta dan sem se potepal po naši metropoli. Nikjer žalosti, nikjer resnih obrazov, kot da se nič ne poslaavlja, kot da ne umira staro leto. Vse se je smejalo, nakupovalo, kravato za zaročenca, električni brivski aparat za moža, najlonce za ženo ali dekle, sladkarije in igrice za otroke in še in še... V trgovinah človek po pol ure ni prišel na vrsto.

Po nekaterih podjetjih, uradih in ustanovah je že nosil Dedek Mraz. Ponekod je bil radodaren s knjigami. Glavnemu šefu, resnemu možaku, je prinesel knjigo »Veliki Grdi«, njegovemu pomočniku, ki se vozi precej z avtomobilom, »Zemljepis Jugoslavije«. Uslužbenki, ki ima včasih kak zaskrbeni viharček, »Prišlo je deževje«. Oni, ki rada vrta jezik, »Milin na Padu«. Dvasetletno dekle je dobilo »Zaljubljeni žene«. Komaj poročni uslužbenec bo bral »Srečni zakon«. Se nekdo pa je dobil knjigo »Idiot«, kar pa ni povezano z njegovim značajem.

Srečno novo leto!

Ljudje so nosili kokoši. Od kod? Saj danes ni tržni dan. Zavil sem na živilski trg. Bilo je zelo živahno. Se mož, ki prodaja tržne listke se je začudil:

— Toliko prodajalk pa res nisem pričakoval! In ena »kletka« je tudi že odprta. Zelenjavo prodajo v njej, je pokazal proti prodajnemu boksu.

Srečno novo leto.

V Pekariji, kjer prodajajo tudi mleko, je neka gospodinja naložila v košaro kar pet steklenic in pomežilkov začudenim strankam:

To ga bomo pili, ne?

Na cesti, v pisarnah, proda-

jalnah, podjetjih so segali ljudje drug drugemu v roko. Mor-

da se ne bodo tako kmalu videli:

—Srečno novo leto!

—Srečno.

—Zdravo!

—Veselo!

Pred kavarno sem srečal znanca:

—Kam?

—Veš, to je pa tako, — je

začel razlagati. — Čestital sem nekemu šefu šefov in sem spil kozarček, potem nekaterim šefom in sem spil spet nekaj kozarčkov... in potem, no, zdaj grem pa na turško, da ne bom do večera že preveč pod paro.

Na avtobusni postaji je bilo precej ljudi. Polni avtobusi so prihajali in odhajali. Ljudje so prepisovali vozni red. Prihajali so sorodniki, znanoci zaročenci, zaročenke...

Srečno novo leto!

Pri frizerju sta čakala dva možka in okoli 30 žensk. Stale so druga ob drugi z različnimi napravami na glavah in čakale, da pridejo na vrsto. V novo leto hoče vsak stopiti lep.

Ljudje so hoteli kupovati, si čestitati.

—Počakajte tovariši, zdaj je še staro leto! Pomislite, kaj ste v tem letu dosegli, ustvarili! Naredite obračun!

Ljudje ne čakajo, ne poslušajo.

Kaj bi se preveč spominjali. Delali smo. To leto bolj, pametneje kot prejšnja. Več smo zaslužili, več si lahko privoščimo. Mi gremo naprej, novemu letu, veselju in novim zmagam naproti.

—Zdravo stari! Srečno novo leto!

Jože Primc

Manj škode po divjačini

Lovci v našem okraju goje predvsem turistični in športni lov, razen tega pa skrbijo za uničevanje roparic in ostalih škodljivcev, kar je predvsem važno za naše kmetijstvo in gozdarstvo. Novomeška lovka zveza (sem niso vključene Posavske lovke družine, ki imajo svojo lovsko zvezo) ima 33 lovskih družin in okoli 142.000 ha lovskih površin. Lovsko leto se začne 1. aprila in konča zadnjega marca. Prav zaradi tega nismo mogli dobiti podatkov, kako zveza in posamezne družine izpolnjujejo plane, saj dobi-

zveza poročila družin šele v marcu. Po približni oceni pa pokaže izpolnjevanje planov v redu.

V lovskih revirjih se je znatno dvignilo število divjadi (medvedov, jelenov, srnjadi, fazanov in jerebica) pa tudi odstrel se je povečal. Število roparic (lisic, volkov, krakuljev in drugih) v glavnem pada.

Lovci pa ne samo love. Metilčani so lani očrtili lovsko kočjo. Lovska družina Velika Loka bo z udarniškim delom, lastnimi sredstvi in s pomočjo Okrajne lovke zveze kmalu dokončala kočjo na Primskem. Razen tega vlagajo lovci sredstva še v nakup žive divjadi, v razne gradnje, športno streljanje na glinaste golobe, dajejo nagrade za pokončevanje roparic itd.

V letošnjem lovskem letu so napravili na poljih precej škode divji prašiči in sicer že za več kot milijon dinarjev, ki jih bo morala plačati Okrajna lovka zveza. Predjanskim, ko je bila dobra letina, je tudi žir in želod dobro obrodil, zato so se prašiči zadrževali največ v gozdovih. Nekateri lovci so celo mislili, da so se divji prašiči odselili drugam. Domneve pa so se o-

kazale za napačne, ko so lani prašiči spet vdrli na polja. Malenkostno škodo so napravili še medvedje. Kmetje se radi pritožujejo, da jim napravijo veliko škodo fazani, kar pa ni res. Najbolj škodljive ptice so vrane in srake. L. 701 te ptice zastrupljajo, kmetje pa se ne zmenijo, da bi jih pomagali pokončevati, čeprav delajo prav njim škodo. Prav zaradi zatiranja škodljivcev bo poslej treba več povezave med kmeti in lovci.

Stalež živali je kljub slabemu letu zadovoljiv. Raznih bolezni ni bilo opaziti, razen na divjih prašičih, ki jih je na nekaterih področjih popadla kuga.

Lovski plan za prihodnje leto predvideva, da bo stalež divjadi kljub povečanemu odstrelu še vedno naraščal. Za investicije so predvideli 3,5 milijonov dinarjev, za lovsko škodo pa nekaj manj kot to lovsko leto, ker nameravajo zmanjšati tudi stalež divjih prašičev in medvedov.

Lovska kočja metilških lovcev na Grabrovcu

Ljubljanski novinar na poti okoli sveta

Milenko Sober, novinar RTV Ljubljana, je krenil na eni izmed naših ladij na pot okoli sveta. Potoval bo — začel je že v septembru lani — iz Hamburga preko ZDA, Paname in Los Angelesa na Japonsko, Kitajsko, v Indijo in Avstralijo. Ob afriški obali se bo končno spet vrnil v Hamburg. Potovanje bo trajalo nekaj več kot tri mesece. Sober ureja v ljubljanskem radiu oddajo za naše pomorščake.

Pozdrav z bolgarske meje

Dolenjci, ki smo pri vojakih v Delčevem v Makedoniji, želimo svojim staršem, bratom, sestram in prebivalcem novo leto! Tone Lindič, Franc Drenik, Urban Osojnik, Toni Dolenšek, Franc Valentin, Tone Berus, Jože Papež, Srečko Prelovski, Ivan Vidmar in Alojz Guđnik.

Lepa hvala za pozdrave in spodbudne želje!

Uredništvu Dolenjskega lista!

Veliko sreče, uspehov in zadovoljnih dni v novem letu 1960, želi uredništvu Dolenjskega lista skupina aktivnih pripadnikov JLA, Dolenjcev iz Bitolja.

Posebno veliko uspehov vam želimo pri urejanju našega Dolenjskega lista, lep napredek in čimveč novih naročnikov in bralcev! Da boste to dosegli, v to ne dvomimo, saj je bil list pred petimi ali šestimi leti še droban listič, zdaj pa je že cel korenjak, kar mu želimo tudi vnaprej.

Hkrati pošiljamo najlepše novoletne želje vsem domačim, znancom in prijateljem in vsem bralcem našega priljubljenega Dolenjskega lista!

Podpolkovnik Tone Kramarič, peš. major Jože Lužar, kapetan I. kl. Tone Drečnik in starejši vodnik I. kl. Ivan Mesojedec, vsi iz Bitolja v LR Makedoniji

Belokranjski fantje

Iz Petrovca pozdravljajo svoje starše, graditelje avto ceste in vse delovne ljudi ter jim želijo srečno novo leto! Anton Butala, Vlado Vrliuč, Tone Cindrič, Ivan Stukelj, Alojz Bahorič, Jože Stukelj, Franc Zajrc, Alojz Dragoš, Matija Apsee in Ivan Savoren.

● Tokijski policist Namura je prosil policijo, naj ga zaščiti od njegove žene, češ da ga »nežnejša polovica« preveč obdeluje z džiu-džicom in drugimi rokoborskimi prijemi.

● Ženske noge so se v zadnjih 10 letih povečale kar za dve stevilki (seveda tudi čevlji). O tem je govoril referat na ameriškem kongresu antropologov. Če bo šlo tako naprej...

LOVSKA

»Kaj, zlomka, da ni danes niti enega zajca?«

»Drugo obleko imaš, pa te ne oznaajo in so se razbežali.«

STANOVANJSKE TEZAVE

»Zakaj pa začasno ne stanuješ z možem pri njegovih starših?«

»Ni mogoče, ker njegovi starši začasno tudi stanujejo pri svojih starših.«

POMIRJEVANJE

»Prišli ste torej prijaviti svojega petega otroka, pravi matičar. «Kaj je vaš mož po poklicu?«

»Saj se vam že pri četrtem otroku povedala, da me je mož že zdavnaj zapustil.«

»Pred koliko leti?«

»Pred štirimi.«

»Hm, kako pa je ta otrok potem spet njegov?«

»Ah, pozabila sem vam povedati, da je mož vsako leto

prišel in me prosil, da bi se pobotala z njim.«

»POKAZI, KAJ ZNAS«

»Javljamo rezultate točkovanja stanovanj v našem bloku: Največ točk so dosegli Kor nekova — 172, sledijo Frtavčkovi — 149, na tretjem mestu s Petersiljkovi — 130 in tako dalje. Čestitamo!«

NOV DOKAZ

»Se zmeraj dvomiš, če te res ljubim. Pomisli: nočaj sem zaradi tebe vključil električno pečico in porabil 10 kilovatov!«

PROTI ALKOHOLU

Podnajemnik pride h gospodinjici s prazno steklenico in potoži: »Čujte, večerja je bila steklenica še polna likerja. Ali veste, kdo jo je izpil?«

»Seveda, mladi mož: jaz sem jo izpil. Kajti zapomnite si — v svoji hiši ne trpim alkohola.«

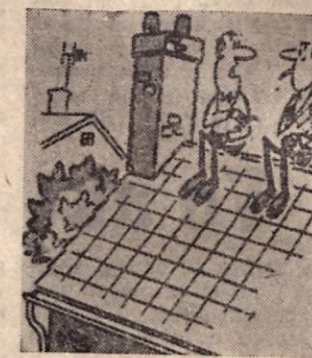
ČEMU SE SMEJIJO

NEMCI

ANGLEZI

— O zdravo, Johan! Koliko časa se že nisva videla! Kako pa kaj žena in otroci?

— Saj bi te rad povabil v hišo, toda žena je strašno natančna glede cigaretnega dima in pepela...

— Pusti te neumnosti! Misli na prstne odtise!

— Ojej! Tele vzamem, seveda!!

Ujeli so morskega zmaja

Po osemnajstih mesecih raziskovanj globin Rdečega morja so podvodni lovci prvič ujeli manta, kot mu pravijo domačini, ali hudicevega morskega zmaja, kot je njegovo splošnejše ime. To je bila res senzacija, kajti o tej ribi je bilo znanega prav malo, nekaj iz legend pomorščakov, nekaj pa iz skromnih opazovanj znanstvenikov. Šele pred devetimi leti se je nekemu raziskovalcu prvič posrečilo, da je manto fotografiral, sedaj pa so jo člani italijanske ekspedicije ujeli in ubili.

Ubiti manto je tehtal čez tisoč kilogramov. Njegova izredno široka usta so nalik na sesalce zrak na hipermodernih reaktivnih, pa tudi telo deltaste oblike je podobno letalom, ki

prebijajo zvočni zid. Na glavi ima dva roga, zato je tudi dobil ime hudicev morskaj. Rep ima močan in zelo dolg. Manto, o kateri so še pred desetimi leti mislili, da je le izrodek fantastične pomorščakov, spada v isto vrsto rib kot morskaj pes, je pa baje zelo boječ.

Letos

televizor!

»Teta bo vsak čas dol, mr. Nuttel.« je reklo zelo samozavestno petnajstletno dekle, »dotlej se morate pač potruditi z menoj.«

Framton Nuttel si je prizadeval, da bi postal nečakinja s tisto mero lakavosti, ki bi bila ravno praviša, da ne bi neprisilno prizadejala tete, ki je imela priči. Sam v sebi je zdvojnili bolj kot kdaj koli, če mu bodo vsi ti zaporedni vplivnostni obiski pri popolnoma nepoznavanih ljudeh v resnici lahko kaj pomagali pri živčni kurji, za katero se je namenil, da jo začne.

»Saj vem, kako bo,« mu je bila dejala sestra, ko se je pripravljala, da bi zbežal v tole podeželsko zatišje. »Zabubil se boš tam in z živim krstom ne boš znil nobene, s tvojimi živci bo pa od samega ljubelega dolgaša še večji križ, kot je že Ampak jaz ti bodala priporočila pisma za vse, kar jih poznam tam. Nekateri so prav ljubezni ljudje, kolikor se lahko spomnim.«

Framtona je mučilo, ali bo mrs. Sappleton, gospa, za katero mu je sestra dala eno svojih pismen, prišla v kolikor toliko doglednem času.

»Poznate mnogo ljudi tod okrog?« je vprašala nečakinja, ko je razsodila, da je njunega molčanja dovolj.

»Nikogar ne poznam,« je odgovoril Framton. »Sestra je želela tukaj, v župnišću, veste, in mi je dala nekaj priporočilnih pismen.«

»Potemtakem očitno ne veste prav ničesar o moji teti?« je vtrgala naprej samozavestna mlada damica.

»Samo ime in naslov,« je pritrdil obiskovalec. Ugibal je, ali je mrs. Sappletonova poročena žena ali vdova. Nekaj ne-

ODPRTO OKNO

določnega v sobi mu je vzbujalo slutnjo na prebivalca moškega spola.

»Tetina velika tragedija se je odigrala natanko pred tremi leti,« je rekla deklica, »bržčas je vaša sestra takrat že šla.«

»Tragedija?« je vprašal Framton. V tem spokojnem podeželskem kotu so se mu tragedije zdele nekako neumestne.

»Mogoče se vam čudno zdi, zakaj imamo oktobra popoldne tistole okno na stečaj odprto,« je rekla nečakinja in pokazala na veliko francosko okno, ki se je odpiralo na travnik.

»Kar toplo je še za ta letni čas,« je rekel Framton, »ampak mar ima to okno kakšno zvezo s tragedijo?«

»Skozenj so nekega dne pred tremi leti odšli sestrični mož in njena mlada brata na vsakodnevni lov. Nikoli več se niso vrnil. Pri prehodu čez barje, na poti v njihov najljubši revir za lov na sloke, je vse tri potegnili v zavratni močvirski tolmun. Tisto poletje je bilo strašno veliko moče, veste, in mesta, ki so bili druga leta sicer varna, so naenkrat menili nič tebi nič izginila. Trupel niso nikoli našli. Pri vsej tragediji je to najstrašnejše.«

Tukaj je dekličin glas izgubil samozavestni prizvok in postal jecavo človeški. »Uboga tetica zmeraj misli, da se bodo lepega dne vsi vrnili — mož, oba brata in mali rjav spaničelj, ki se je zgubil z njimi — in da bodo prav kot nekoč prišli skozi tistole okno. Zato, vidite, imamo

okno odprto vsak večer, dokler se popolnoma ne stemi. Uboga draga tetica, tolikokrat mi pripoveduje, kako so šli. Njen mož, z belim dežnim plaščem čez roko, in Ronie, najmlajši brat, ki je prepeval

»Bertie, zakaj se mi izmikaš?«, kar je zmeraj počel, da bi jo dražil, ker mu je rekla, da ji gre to na živce. In veste, da me včasih ob mirnih in tihih večerih, kot

H. H. Munro - Saki

je nočnejši, skoraj obide grozljivi občutek, da bodo prišli in stopili skozi okno.«

Narhalo je vzdrgotala in umolknila. Framtonu je kar odleglo, ko je v vrtincu opravičevanj, da se je zamudila z urejevanjem svoje zunanosti, prhnila v sobo teta.

»Upam, da vas je Vera zabavala?« je rekla.

»Zelo zanimivo je pripovedovala,« je odgovoril Framton.

»Upam, da vas odprto okno ne moti,« je živahno rekla mrs. Sappleton. »Mož in brata bodo prišli naravnost z lova, zmeraj pridejo v hišo s te strani. V meje so šli na sloke in lepó reč bodo spet napravili po mojih ubogih preprižih. Takšni ste vi možiki, kaj hočemo!«

Vedro je klepetala o lovu, govorila, kako malo je pernatih divjadi in kako je z racami pozimi. Vse to je bilo za Fram-

tona naravnost grozno. Obupno se je naprezal, da bi spjel pogovor na kaj manj strahotnega, a posrečilo se mu je le delno; zavedal se je, da je deležen komaj drobca gostiteljčine pozornosti ter da njene oči vztrajno uhajajo čezenj k odprtemu oknu in na travnik na onj strani. Zares nesrečno naključje, da ga je moralo prinesiti na ta obisk ravno ob tej tragični obletnici.

»Zdravniki so mi zapovedali popoln počitek, nobenih razburjenj in izogibanj se moram vseh težjih telesnih naporov,« je oznanil Framton pod vtisom precej razširjene zmore, da povsem tuji ljudje in slučajni znanci komaj čakajo, da bi zvedeli zadnjo podrobnost o človekovih bolečinah in boleznih, o njihovem vzroku in zdravljenju. »Kar se pa tiče diete, niso tako soglasni,« je nadaljeval.

»Niso?« je rekla mrs. Sappletonova z glasom, ki je v zadnjem trenutku samo zamenjal zehanje. Najo je naenkrat vsi začela v budni zbranosti — pa ne nad tistim, kar je pripovedoval Framton.

»Tu so, končno!« je vzkliknila. »Ravno o pravem času za čaj in, kaj nisem rekla, blatni do oči!«

Framtona je zmrazilo, obrnil se je proti nečakinja, da bi ji s pogledom pokazal razumevajočo sočutje. Deklica je z zbežano grozo v očeh strmela skozi okno. Mrzel udarec brezimnega strahu je obrnil Framtona na stolu naokoli in pogledal je v isto smer.

Iz temneč globine polmraka so prihajale čez travnik proti oknu tri postavbe; vse tri so imele puške pod pazduhami in ena je bila povrh optkana še z belim plaščem, ki ji je visel čez ramo. Tesno pri kolenih jim je tapkal utrujen rjav spaničelj. Tiho so se približali hiši in tedaj je mlad hripav glas zapel skozi mrak: »Rekel sem že, Bertie, zakaj se mi izmikaš?«

Framton je divje pograbil palico in klobuk; večna vrata, prodnata pot in vrtna loputa so bile etape, ki jih je samo megleno zaznal v svojem pobegu na vrat na nos. Nekaj kolezar, ki je vozil po cesti, je moral zapeljati v živo mejo, da bi se izognil grozečemu trčenju.

»Tukaj smo, draga moja,« je zaklical tisti z belim dežnim plaščem, ko je stopil skozi okno, »pošteno smo blatni, ampak povečini suhi. Kdo je bil oni, ki je zbežal, ko smo prišli?«

»Zelo čudaki človek, neki mr. Nuttel,« je rekel mrs. Sappletonova, »samo o svojih bolezenskih nadlogah je znal govoriti in niti pozdravil ni, kar brez vsakega opravičila jo je pobral, ko ste prišli vi trije. Človek bi mislil, da je videl strahove.«

»Po moje se je spaničelja zbal,« je mirno rekla nečakinja. »Povedal mi je, da ga je psov groza. Nekeč se je moral nekje na bregovih Gangesa, preganjan od tolpe potepuških psov, zateči na pokopališče in preživeti vso noč v nanovo izkopanem grobu tik pod penastimi gobci režečih in renčehih beštij. Dovolj, da bi vsak prišel ob živce.«

Kratke izmišljene zgodbe so bile njene posebnost.

(Prev. M. Š.)